

Jernbane-Bladet

Kontaktaktivitet

personsøgeanlæg
Adviserer personer, der har forladt deres normale pladser om, at andre ønsker kontakt med dem, effektivt og diskret.

lokaltelefoner

Et prisbilligt hjælpemiddel med mange muligheder, tilslutning af højtalergrupper på lagre etc. Spec. systemer til skoler.

samtaleanlæg

Højtalende systemer med mange faciliteter giver maximum af organisatoriske fordele. – Fra 2–5400 apparater.

når flere skal kommunikere mere

L.M.ERICSSON a/s

Kirkebjerg Alle 86, Glostrup, (01) 96 61 33
Grenåvej 313, Risskov, (06) 17 45 00

31. ÅRGANG

6

JUNI 1974

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Det er ikke småting, der er standardudstyr på en Volvo.

Stødfangere, halogenlygter med visker/vaskere, stødabsorberende for- og bagparti, forstærket tag, sikkerhedsratstamme, sikkerhedsrat, High Impact-sikret forrude, to-kreds triangeldelt bremsesystem, skivebremser på alle fire hjul, reduktionsventiler til baghjulsbremser, kollisionssikre døre og dørlåse, børnesikrede bagdøre, sikkerhedspolstret instrumentpanel, rullestol foran,

bagsædeseler, huskesystem for sikkerhedssele, indstillelige nakkebeskyttere, advarselsslampe for skadet bremsekreds, advarselsslampe for defekte lygter, el-opvarmet bagrude, ekstra beskyttet benzintank o.s.v.

Derfor kan De heller ikke få en billig standardmodel hos os.

Volvo går nemlig ikke på akkord med sikkerheden bare for at få prisen ned.

VOLVO

Vi beviser, hvad vi siger.

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
Trafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo
H. E. Rybro
Valby Langgade 223, 1. sal tv., 2500 Valby
Telfon (01) 30 87 71

Abonnement
21,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Fryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JUNI 1974

Juni causeri	5
Månedens emner	6
Månedens foto	7
Sagt og skrevet	7
Erindres det	9
Lollandsbanen - 100 år	11
Nyt fra udenlandske baner	20
Odsherreds Jernbane - 75 år	21
Privatbanenyt	24
Dagbogen	25
Foto-Hobby	31
Model Jernbane	33
Nyheder fra turistfronten	35
Fra klubberne	35
Dødsfald	35
Boghjørnet	37
Bagsiden	38

Næste nummer: Erzbergbanen.

Fest ombord!

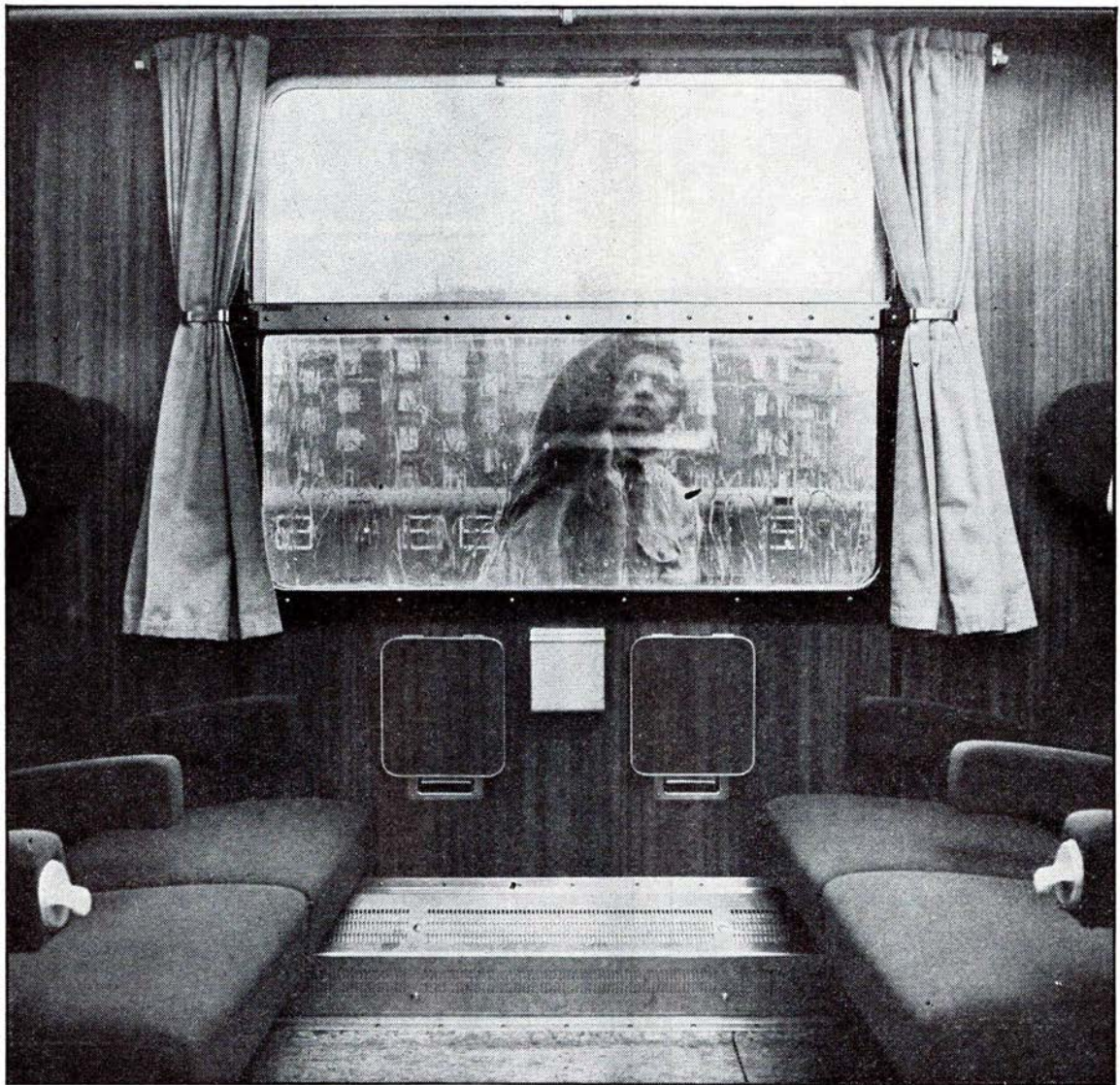
Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens baden sejler mellem København og Malmø, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

Vi har skabt en tradition -rene tog

Traditionen er så fastlagt, at alle tager det som en selvfølge, at der for eksempel altid er, hvad der skal være på toiletterne - og til at være... at kupeerne fungerer, at bagagenettet er forbeholdt bagage og askebægrene tomt.

Men vi har også fået hjælp fra anden side - af et godt publikum! For danskerne er det en selvfølge, men folk udefra studser ganske sikkert over kvaliteten i vore tog. Undskyld, DSB's tog.

DDRS

Det
Danske Rengørings
Selskab a.s.

Privatbanejubilæer

juni causeri

EN AKTIV JUBILAR

DET ER IKKE HVER DAG, man oplever, at en bane kan fejre et rundt jubilæum, og det er også første gang, at en dansk aktiv privatbane oplever den begivenhed at kunne fejre sit et-hundrede års jubilæum. For det er faktisk tilfældet for den bane, der vel nok kan siges at være landets største, mest moderne og hurtigste privatbane, ja, måske kan der føjes flere superlativer til disse betegnelser, men det skal retfærdigvis tilføjes, at afstanden til de følgende pladser i rækkefølgen, hvad de enkelte egenskaber angår, ikke er særlig stor og iøjnefaldende, idet så godt som alle vore hjemlige privatbaner gennem de senere år har moderniseret betydeligt, og enkelte baner i størrelse også ligger næsten på højde med jubilaren.

Jubilaren er $\frac{4}{5}$ LOLLANDSBANEN, som den 1. juli 1874 under betegnelsen Det Lolland-Falsterske Jernbane-Selskab åbnede sine strækninger mellem Østkysten af Lolland, idet der endnu ikke var bygget bro, og Nakskov samt mellem Maribo og Rødby. Disse baner har gennem de hundrede år båret mange tusinde tons gods og befordret mange millioner rejsende, og de har således været med til at fremme udviklingen i landsdelen, hvor banerne især indenfor sukkerdyrkingen har gjort god fyldest.

Der er løbet meget vand i åen i dette århundrede. Op- og nedgange har her som i alle andre forhold gjort

sig gældende, ja, for en snes år siden var der dog så meget lavvande i kassen, at en forestående lukning truede, men en ikke forgæves kamp for at bevare landsdelens trafikale hovedåre resulterede i bevarelsen, hvad vist heller ingen i dag fortryder.

Overgang til statsdrift har flere gange været på tale, men igen har fornuften sejret i landsdelen, måske dog ofte under tvang, idet DSB heller ikke var positivt indstillet på at overtage det fallitbo, som i de aktuelle tilfælde ville være blevet resultatet.

Alt har således vendt sig til det bedste, og ingen vil vist i dag bestride, at banen i jubilæumsåret fremtræder som den moderne transportfaktor i området, som man med rette kan forlange for at styrke det ikke i forvejen alt for blomstrende erhvervsliv. Transportmuligheder er en nødvendig faktor for etablering af virksomheder i vore dage, og et nyprojekteret industriområde omkring Holeby er da også velforsynet med industrispor, så nye virksomheder straks har adgang til jernbanen.

Banens hundrede leveår har groft sagt i første halvdel været præget af fremgang på alle områder, mens de sidste halvtreds år har været præget af det modsatte. Tidens tanker om kollektive transportmuligheder leder tanken hen på, om vi derfor står overfor et vendepunkt, således at i alt fald det nyle sekel, som banen nu tager i brug, til at begynde med skal have vinden i ryggen med frem-

gang for såvel person- som godstrafikkens vedkommende. Vi må håbe det.

Fuld af optimisme vil også vi fra Jernbane-Bladet, og med os ganske givet hele læserskaren, ønske et til lykke med dagen og al held og lykke de næste hundrede år.

Til lykke LJ!

— tl —

ENDNU EN JUBILAR

1974 er et år præget af privatbanejubilæer. Thi ikke alene skal vi fejre det runde hundredårs, men også et trekvart århundredes beståen, denne gang er det Odsherreds Jernbane, som endog før LJ fester — ja, festede skal vi vel sige, idet jubilæet var den 18. maj.

De få resterende privatbaner, vi i dag besidder i landet, er stort set de baner, der blev anlagt først. Dette er i og for sig ganske naturligt, idet man vel må formode, at de steder, hvor der i sin tid var de største transportbehov, der havde man lettere ved at få sine bestræbelser igennem i de bevilgende myndigheder. Senere blev det som bekendt mere et prestigespørgsmål for ærgerrige rigsdagskandidater at skaffe en bane til hjemegnen og valgkredsen, idet der i mange — for mange — tilfælde ikke var et gran af underlag for bygningen. Erfaringen viser da også, at disse sidst anlagte baner, såvel stats- som privatbaner, var de første til at bukke under, da bilismen gjorde stormskridt og erobrede den smule

trafik, disse baner endnu havde at bestride.

De baner, vi i dag har i drift, må formodes at have en lang levetid foran sig. Ganske vist synes en eller to endnu at skulle lade livet, men måske har den forskrækkelse, som lukningen af oliehanerne i vinter gav mange, resulteret i, at de bestemmende myndigheder tænker sig om mere end en gang, før den endelige bestemmelse om at standse hjulene tages. I sådanne situationer, hvor olien er guld værd, er det med at udnytte de tilstedeværende beholdninger, ressourcer med et moderne fremmedord, på bedst og mest hensigtsmæssig måde. Og DSBs store annoncer viste sort på hvidt, hvortil udnyttelsen er bedst.

Nå, lad os ikke male en vis herre på væggen. I stedet er der al mulig grund til at glæde sig over al denne festivitas. Yderligere er det i år, den 6. juni var det, 50 år siden, at landets nordligste privatbane, Skagensbanen, blev taget i brug efter ombygning fra smalspor. Og endnu en begivenhed er om hjørnet. Om få dage er det også 75 år siden, at strækningen Lemvig-Thyborøn Havn blev åbnet for driften; og 50 år siden Helsingør-Tisvildeleje åbnede.

Der kan nævnes mange flere runde tal, som passerer i 1974. DSB har også flere milepæle, som nås i år, men derom senere. Under alle omstændigheder er 1974 året, hvor mange baner kan se tilbage på et langt liv i samfundets tjeneste og samtidig, med de bestemmende myndigheders hjælp (gid fornuften må være i højsædet), på en fremtid præget af store opgaver for det samme samfund.

OHK, LTJ, og alle de andre – Til lykke med de runde tal og held og lykke i fremtiden. – tl –

Månedens emner ...

PÅ VEJ MOD BEDRE HOVEDSTADSTRAFIK

ENDELIG ser det ud til, at man er ved at komme ind på det i bogstaveligste forstand rigtige spor, hvad løsningen af det i øjeblikket rådende kaos indenfor den københavnske trafik angår. Der er nedsat et Hovedstadens Trafikråd, som har fået til opgave at udarbejde forslag til en koordinering af alle de kollektive trafikmidlers samling under en styrelse.

Formanden for trafikrådet, professor Erling Olsen, er inde på den for alle parter formentlig bedste løsning, nemlig at der oprettes et kommunalt trafikselskab, der ikke selv ejer de befordringsmidler, dvs. busser og tog, som trafikerer hovedstadsområdet, men simpelt hen lejer kørsel af de pågældende ejere.

Formålet med at samle hele trafikken »under en hat« er at skabe bedre udnyttelse af trafikmidlerne, idet man kan udarbejde en samlet køreplan for hele området, hvorved der er mulighed for at skabe bedre korrespondancemuligheder til gavn for de rejsende. I øjeblikket er det ofte sådan, at en bus afgår, netop som en anden ankommer, hvorved rejsende må vente op til en times tid.

Et andet og ikke mindre væsentligt formål er etableringen af et fælles takstsystem for hele området. Som det er nu, kan man komme ud for, at man skal løse billet tre-fire gange til en mindre strækning, især i yderdistrikterne, mens man kan rejse meget langt andre steder, f. eks. fra den ene ende af København til den anden. De samme forhold gør sig gældende ved abonnementskort,

hvor prisforholdene selvsagt er mere grelle.

Formanden Erling Olsen har bl. a. været inde på helt at afskaffe alle former for takstgrænser og indføre en billet, der gælder indenfor hele området i en time. Han tænker sig også et abonnementskort, gyldig i hele området, som kan fås for 50 kroner om måneden. Om man skal gå så vidt, er nok et spørgsmål, idet man vel nok, uanset at man skal gøre alt for at styrke den kollektive trafik, slipper lige lovligt billigt fra lidt længere rejser. Rentabiliteten kan sikkert også diskuteres, idet man faktisk kun får de indtægter, som i dag er minimalpriser, mens man går glip af nutidens indtægt for blot lidt længere rejser. Resten skal skatteborgerne betale gennem skatten.

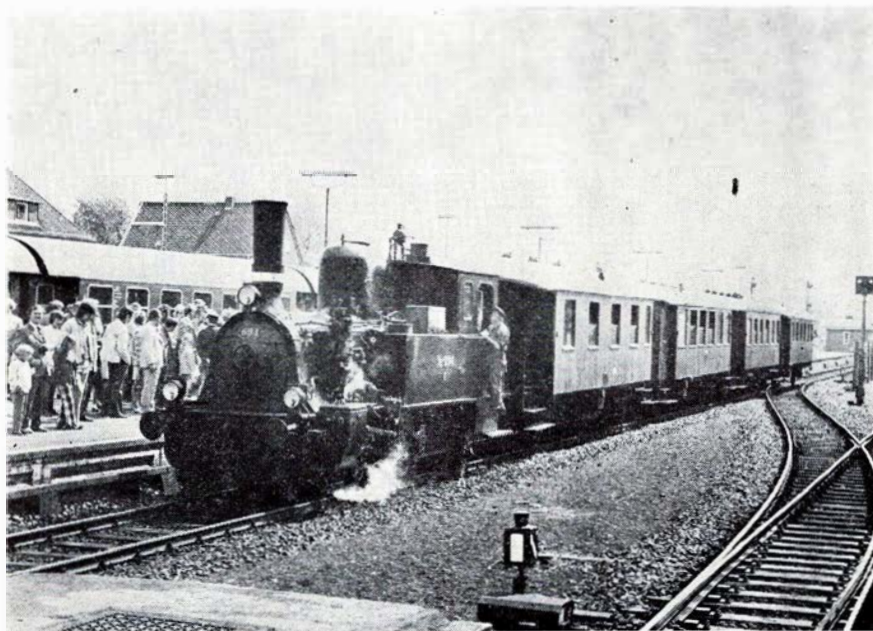
Det synes under alle omstændigheder fastslået, at den bedste løsning vil være, at trafikselskabet entrerer rutebilejere og baner, som man yder betaling for leverede ydelser. De pågældende leverandører af trafikydelser køber de nødvendige billetter af trafikselskabet uden rabat og sælger til de rejsende. Der bliver intet økonomisk mellemværende mellem trafikselskabet og vognmænd udover, at sidstnævnte modtager vederlag for de ydelser, de har leveret.

En mængde administration vil ved den nye ordning kunne undgås. Spørgsmålet er blot at få sat lidt skub i sagerne, så hele planen ikke drukner i forhandlinger frem og tilbage.

Trafikrådet er det første og afgørende skridt på vejen mod en forenkling og samtidig en forbedring af Danmarks hovedstadstrafik. – tl –

COLAS VEJMATERIALE ^{A/S}

Månedens foto

DSB/CLK F 694 med veteranog i Flensburg den 3. juni 1973. Foto: O. Skov.

Dansk veteranog i Tyskland

En tidlig søndag morgen i juni 1973, afgik der fra Lunderskov et særtog med nummer 4910 mod syd. Det var ikke noget helt almindeligt tog, idet det bestod af Kolding Lokomotiv Klubs damplokomotiv F 694 og fire gamle personvogne. Der var egentlig ikke noget særligt ved at dette tog dampede afsted fra Lunderskov – det havde det gjort så mange gange tidligere. Men denne gang var målet noget særligt – toget skulle til Tyskland. Det var første gang en jernbaneklub fra Danmark havde fået lov til at køre på udenlandske skinner med sit eget materiel.

Ivrigt dampede F 694 sydpå for at komme ud og prøve noget nyt. Det var sandelig en ny tilværelse efter »krisen« at have været rangermaskine i 52 år. Men der var langt til grænsen og efter at have set al vandet i Kongeåen var maskinen blevet tørstig. Derfor mødte hele det frivillige brandværn op i

Hjordkær for at forsyne F 694 med vand. Også de fleste af byens beboere var tidligt oppe denne dag for at prøve en tur med toget til Tinglev.

Efter at lokomotivet i Padborg var blevet grundigt undersøgt af paspolitiet og toldvæsenet fik vi lov at køre over grænsen. Lokomotivet var meget mere interessant end passagerernes pas og eventuelle smuglervare!

Med tysk punktlighed ankom toget præcis til Flensburg, hvor der var sort af mennesker på perronen. Også det tyske fjernsyn var mødt op for at filme begivenheden. F 694 ilede straks ud til »Bahnbetriebswerk Flensburg« for at få kul og vand inden turen gik videre til Flensburg Weiche og havnen. Der var nok at se på i Flensburg den dag. Der var dansk årsmøde og det var sidste dag sporveiene kørte. Driften var officielt indstillet på sporvejene dagen før, men udover en tur gennem byen for Kolding Lokomotiv Klubs medlem-

mer kørtes om eftermiddagen en kavalgade gennem byen. Hele dette sporsvognsoptog gjorde holdt hvor havnebanen krydser sporvejslinien på en bro. Der blev fløjtet og ringet afsked mellem de to transportmidler, så det kunne høres over det meste af byen. Efter denne vemodige afsked fortsatte toget op ad den meget stærke stigning mod Weiche. Der kørtes tre ture på havnebanen, hvor toget var fyldt med så mange mennesker der overhovedet kunne komme ombord. Så gik turen atter mod Danmark. I Padborg var der stopsignal og nogen af deltagerne begyndte efterhånden at tvivle på at toget kunne få lov at komme hjem igen. Det gik dog ikke så galt og turen gik videre mod Haderslev hvor toget skulle medvirke ved landets største byfest – Hertug Hans festen.

Mange måneders forberedelser var gået forud for denne tur, inden materiellet havde fået stemplet »Auf Bundesbahn zugelassen«. Turen blev en kæmpe succes og i år er det planen, at toget atter skal til Tyskland. Denne gang skal turen gå til Husum, Kiel og Flensburg.

os.

SAGT OG SKREVET

DSBs nye køreplan fra 26. maj – K 74 er udtryk for, at man regner med, at den kollektive trafik vil få en renaissance. Vi i Dansk Lokomotivmandsforening har grund til at se på denne udvikling med både skepsis og tilfredshed. En fejlagtig planlægning fra DSBs side giver vore medlemmer store problemer, når K 74 skal realiseres, fordi personalestyrken ikke står i forhold til mængden af tog. På den anden side er denne udvidelse med til at vende en for os kedelig udvikling: Sidebanernes nedlæggelse. Vi kunne idag have stået i den situation, hvor det var overtallige lokomotivførere, der var det helt store problem.

E. Greve Petersen på Dansk Lokomotivmandsforenings kongres.

Hovedbanegårdens restauranter København

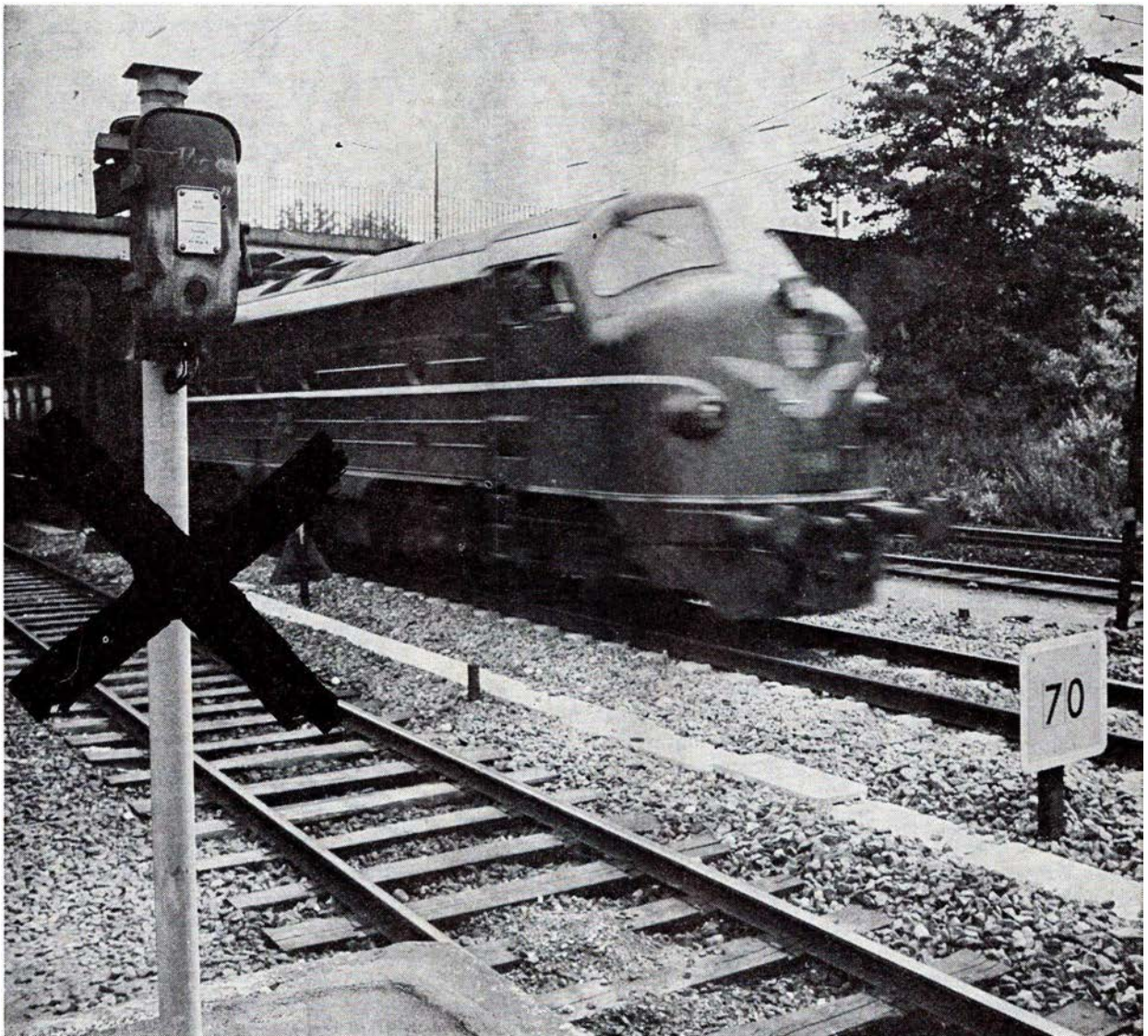
TELEFON (01) 14 12 32
Preben H. Madsen

MORGENRIGTIG BUFFET

HURTIGE RETTER

REJSEGRUPPER

KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED

Signaltelefonerne i
den københavnske nærtrafik
afløses af
et radiotelefon-system
fra Storno

I samarbejde med DSB
har Storno udviklet
robuste og driftssikre
radiotelefoner
til banernes trækraftenheder

Storno

STORNO A/S . FABRIK FOR RADIOTELEFONSYSTEMER
VED AMAGERBANEN 21 . 2300 KØBENHAVN S

Nørreport og Østerport har problemer med skiltningen af destinationer for de nye tog til sjællandske regionalstationer. Leveringsvanskeligheder er årsagen. Funktionsleder for fjerntrafik G. A. Christensen siger: »På grund af leveringsvanskeligheder fra Italien kan vi ikke få skilte til hverken Nørreport eller Østerport før nytår. Vi har personaleloft og mangler i forvejen 90 mand (!). Derfor kan vi ikke klare informationen manuelt, men må vente på de automatiske skilte, som togene selv skifter«.

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . Juni 1924

Den 1. blev den nye midtbanestrækning Næstved-Ringsted åbnet for alm. trafik. DSB gjorde absolut intet for at markere dagen, men mange steder langs banelinien havde gårde og huse flag oppe i den anledning. Det første tog med afgang fra Næstved kl. 07.35 bestående af en litra 0 maskine og 8 vogne - af gl. type. I Ringsted var der så absolut intet gjort for at byde toget velkommen. - Det var som, man ville vise, at toget var så inderligt ligegyldigt.

Fredag den 6. åbnes den nye Skagensbane. Mange Skagboeres ønsker gennem mange år er dermed opfyldt. Også mange sommergæster vil modtage meddelelse om den nye bane med glæde. At køre med det gamle smalsporede tog var tilsidst alt andet end behageligt. Skagensbanen åbnedes i 1890. Den var som nævnt smalsporet. Allerede i 1912 skrev ingeniør Winkel i tidsskriftet »Ingeniøren« om snarest at få bygget banen om til normalt spor. Banens ombygning påbegyndtes i 1921, og nu er man altså færdig.

Københavns sporveje vil ombygge og modernisere 241 af de ældste rumlekasser, oplyses i Berl. T. den 7.

Rutebilkrig på Lolland - Amtsrådet lader en privat rutebil beslaglægge af

konkurrencehensyn, hvilket mødes med harmfuld protest fra befolkningens side. Årsagen til postyret var, at Ny-stedbanen havde fået koncession på en busrute i banens naturlige opland. Og amtsrådet, der på beboernes vegne er interesseret i på alle måder at støtte banen - af hensyn til dennes økonomi, måtte forbyde den private rute drevet af en vognmand fra egnen.

Sagen udviklede sig voldsomt - det kom faktisk til håndgribeligheder - og vi må af pladshensyn henvise til datidens aviser (bl. a. 10.6.1924), såfremt læserne ønsker emnet uddybet.

Anlægget af Hjørring-Hirtshalsbanen er nu påbegyndt - foreløbig er der ydet et lån på kr. 660.000. Hele anlægget er anslået til 2.075.000 kr.

Helsingør kommune overtog for et tidsrum af 20 år forpagtningen af

Den 19. fejrede Hads-Ning Herreders Jernbane 40 års jubilæum. Hornbækbanen - Kun 1 medlem stemte mod kommunens forpagtning af banen. Banens nye dampvogn ankom i øvrigt den 23. pr. skib til Ndr. Toldbod. Vognen ventes **køreklar** i løbet af nogle få dage.

Den 20. var de to nye S-maskiner på prøvetur til Roskilde. Disse loko er beregnet til kystbanen, men kan udmærket bruges både på vest- og syd-banen.

Jernbane-Bladet

6. årgang

For 25 år siden . . . Juni 1949

Inden for månedens første dage har 2 personer forsøgt selvmord ved spring fra Lillebæltsbroen - begge har overlevet.

Høng-Tølløse-banen har i disse dage befordret vognladning nr. 50.000 med

tørv og formbrændsel fra Åmosen. Vognen var smukt pyntet med blomster og guilander, da den passerede Tølløse st.

Om morgenen den 2. opstod der en del forsinkelser på kystbanen, idet en S-maskine »gik på gulvet« i et sporskift på K.h. De rejsende blev befordret med S-tog mellem Østerport og hovedbanegården.

En cyklist, der prøvede at smutte foran toget på en overskæring ved Bedsted på Thybanen, kom ind under togets motorvogn og var dræbt på stedet.

Et ægtepar på motorcykel blev den 6. påkørt af Slangeruptoget ved en overskæring i Farum. Hustruen blev dræbt på stedet og hendes mand alvorligt kvæstet.

Den 7. om eftermiddagen blev 20 rejsende lettere kvæstet i færgeløbet ved Helsingør, da færgen »Svea« med stor kraft tørnede mod bolværket. Uheldet skyldtes en misforståelse fra færgens maskinrum.

På Østbanens overskæring ved Haarlev st. kørte en personbil den 13. ind foran et tog. Bilens fører blev dræbt.

Et udflugtstog på Ringkøbing-Ørn-højbanen påkørtes den 19. af en lastbil på en overskæring ved Nørre Felling. Bilens fører blev dræbt på stedet. På toget opstod lettere skader, men det kunne fortsætte kørselen.

Ålestrup

Vær prisbevidst, gå til

MOTH

Borgergade 12 . Ålestrup . tlf. 64 10 40

Stort udvalg i vellagrede oste, dessertoste, mælk, fløde, smør, kolonial og delikatesser
Forretningen med det store udvalg

SPAR FRA 4-800 KR.

Sofabord med kakler, 85 x 125 cm - Hjørnebord med kakler, 62 x 62 cm
- samlet pris kr. 975,-
(Normalpris ca. kr. 1.400,-)

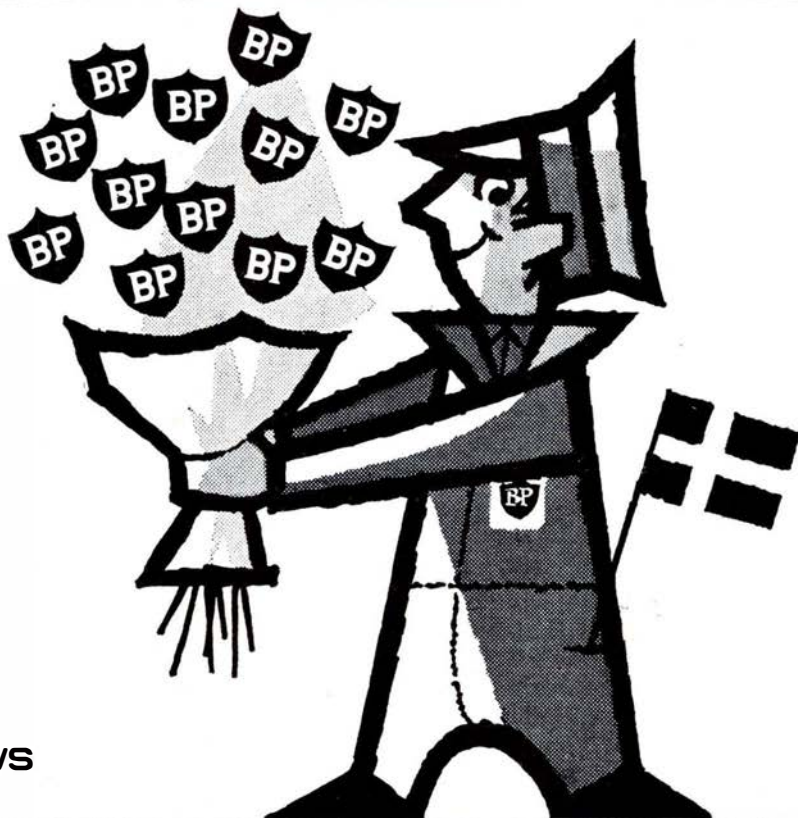
Skiferbord, 80 x 140 cm - Hjørnebord, 80 x 70 cm
- samlet pris kr. 1250,-
(Normalpris ca. kr. 2.100,-)

ÅRHUS

Kom og se - og sammenlign selv

tillykke

BP OLIE-KOMPAGNIET A/S

SPENO INTERNATIONAL S.A.

ønsker Lollandsbanen til lykke og takker for samarbejdet

Slibetog RR 325/555

REPRÆSENTANT I NORDEN:

SOPHUS BERENDSEN A/S

Amaliegade 10 - 1256 København K - Telefon (01) 14 85 00
Store Torv 10 - 8000 Århus C - Telefon (06) 12 01 18

LOLLANDSBANEN 100 ÅR

1874 – 1.7. – 1974

Et sådant jubilæum burde være let at skrive om, alene det lange spænd af år giver et godt grundlag.

Når det kun på en vis måde er let, skyldes det netop det brede, det gode grundlag.

Det alt for gode grundlag.

Der er så mange ting, der hver for sig er vægtige til behandling, at valget er vanskeligt.

Og resultatet skulle gerne træffe ønskerne hos den store læserskare.

Havnebanetiden

Banen blev født i en havnebanetid, på et tidspunkt, hvor en bane bare kom, så og sejrede. Der var ingen vægtige mod-alternativer, det var simpelthen sagen at blive født som jernbane.

Når tiden kaldes havnebanetiden, har det sin årsag i, at der i disse år anlagdes heste-havnebaner mellem jernbanestation og havn de steder, hvor bane og hav kunne mødes. Foruden en lag række købstæder kunne – med måske større vægt – nævnes »åbning« af havnebane i Ulstrup 15.11.1870, og i Alken 31.12.1873.

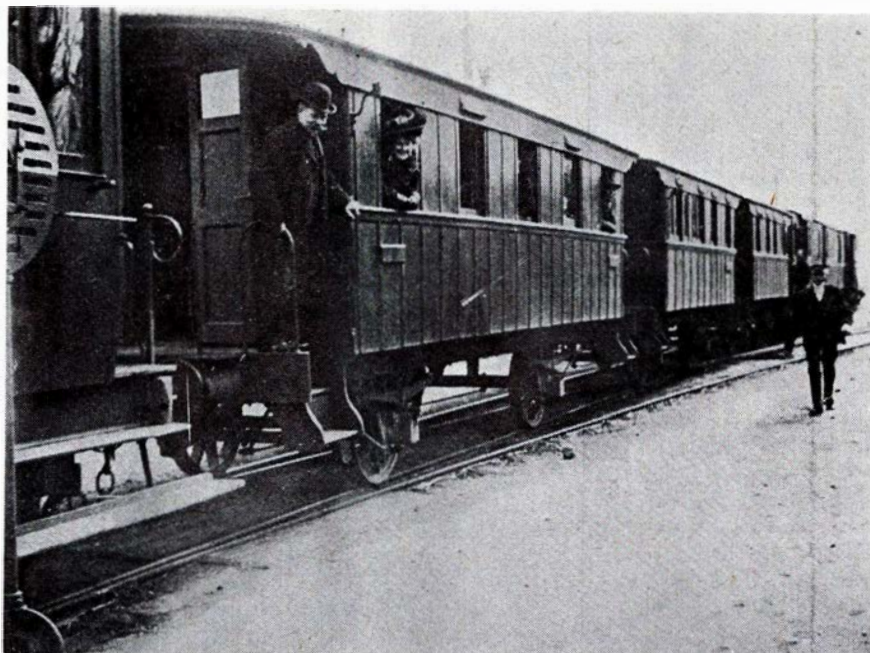
Også forgængeren i Maribo – Maribo – Bandholm Jernbane – var oprindelig tænkt som en hestedrevet havnebane mellem de to byer.

Længere end det, man normalt ville kalde havnebane, ganske vist, men dog med primært formål at danne forbindelse mellem landsdelens centrum og en havn.

Det blev ikke til heste, rettere det blev til dampheste. Koncession blev givet 21.1.1865 med udgangspunkt i lovtekstens ord »Hestebane«, selv om det som nævnt blev en lokomotivbane.

Banen, i hvis skabelse Tietgen var med, kaldte sig Det Lollandske Jernbaneselskab.

Denne tværbane – set i relation til

Tog i Maribo omkring 1920 med de gamle personvogne fra banens åbning
Foto: Arkiv P. Thomassen.

LJ – åbnedes 2.11.1869, og som det ses på skitsen, var endestationen i Maribo lagt således, at en langsgående bane måtte skære i ca. 90°.

Vi skal her holdt os fra landets generelle jernbanesituation, men ofre nogle ord f.s.v. angår de private baner. Første privatbane, hvis den kan falde ind under kategorien, var Faxe Jernbane, åbnet foråret 1864.

Dernæst som nævnt MBJ i 1869.

Vestligt i landet gik det ikke så hurtigt privatbanemæssigt set. Silkeborg – Herning blev åbnet 28.8.1877 og Vemb – Lemvig 20.7.1879.

Nej, her var det havnebaner.

Forud for LJ

Forud gik et langvarigt tovtrækkeri, hvori C. F. Tietgen var en nøglefigur.

En anden nøglefigur var civilingeniør Krøhnke med planerne om en allerede da regulær Fugleflugtslinie.

Denne fugleflugtsplan har spillet en væsentlig rolle på mange baneplaner strækkende sig fra Københavnsområdet i nord til Rødby/Gedser m. fl. i syd.

Der blev allerede i slutningen af 1865 givet koncession på anlæg og drift af banen København-Syltholmen (Rødby). Sideordnet hermed foregik forsøg på at danne et dansk, samlet jernbaneselskab, der bl. a. skulle anlægge jernbaner på Lolland-Falster.

Fornødne aftaler var f.s.v. truffet dels med det Sjællandske Jernbaneselskab, dels med Peto, Betts & Brassey, London.

En lov af 21.6.1867 omfattede bl. a. baner på L-F, men fa. P. B. & B. var i

**LOLLANDS
HANDELS- OG LANDBRUGSBANK**

- den lokale bank -

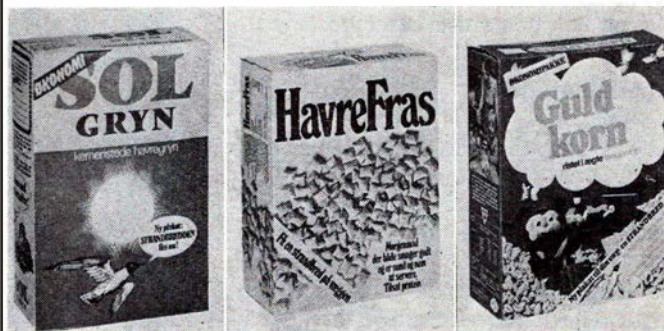

**RØDBY
KOMMUNE**

ønsker
til lykke

God morgen

*- til hele familien
med Ota*

Bristol Grill

Lækre grill-kyllinger – bøfsandwich
forårsruller – pølser
Maribo – Tlf. (03) 88 07 58
Kjeld Christensen

C. A. Qvade og Co. A/s

Korn – Foderstoffer – Brændsel
Torvet 3 – Maribo
Telefon 88 11 11

Aktieselskabet

P. Hatten & Co.

Maribo

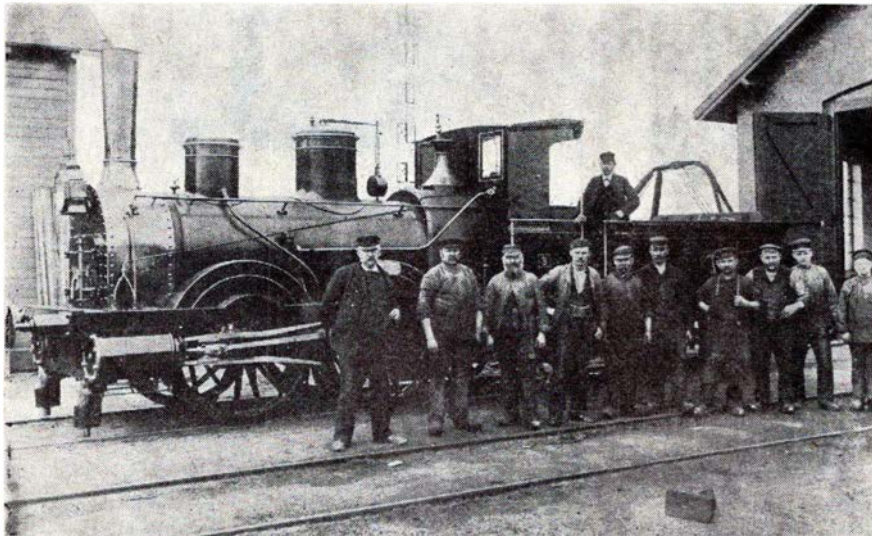
Fællesvaskeriet i Maribo

Al slags vask og kemisk rensning
Telefon 88 14 88

De får mere for pengene i
Beklædnings-Magasinet
Maribo

Jernbanekiosken i Maribo

ønsker hjertelig til lykke
med de 100 år

LFJS damplokomotiv nr. 3, bygget af Esslingen i 1872. Arkiv: -tl-.

mellemtiden gået fallit, og hermed måtte disse planer betragtes som eliminerede.

Næste skridt blev Det Sjællandske Jernbaneselskabs planer om bane København-Vordingborg – nordkysten af Falster-Nykøbing F. Lolland var nu faldet ud.

Mærkeligt nok kom strækningen Roskilde-Holbæk-Kalundborg nu ind i billedet som handelsobjekt.

Dette baneanlæg – lov af 26.2.1869 – gav anledning til, at Sjæll. Jb. Selsk. på nærmere angivne vilkår kunne opgive anlæg af Falsterbanen. Selskabet skulle bevare en lovet 15 års uopsigelig-
hed, men skulle i stedet indbetale til en fond 20 pct. af Falsterbanens aktiekapital.

Til gengæld skulle den nye koncessionsindehaver bygge en bane på Lolland.

Løsningen blev i begyndelsen af 1870'erne forkastet af Det Sjæll. Jb. Selsk.'s generalforsamling, og anlæg af Falsterbanen blev påbegyndt.

Dog, dette var ikke slutningen, atter kom Roskilde-Kalundborg ind i billedet. Og så – endelig – blev bl. a. på grund af Tietgens arbejde koncession

af 15.2.1871 givet til F. L. Rowan på anlæg og drift af en bane fra Nykøbing F over Maribo til Syltholmen.

27.9.1871 opnåede Tietgen overenskomst med Sjæll. Jb. Selsk., en overenskomst, hvori stadig Roskilde-Ka-

lundborg indgik. Lovhjemmel om anlæg og drift af en Lolland-Falsterske bane blev givet 25.3.1872 og blev udfærdigt lydende til Falsterbanen. Det blev heri bl. a. fastslået, at Falsterbanen for en periode på 80 år kunne drives af Lolland-Falsterske Jernbaneselskab.

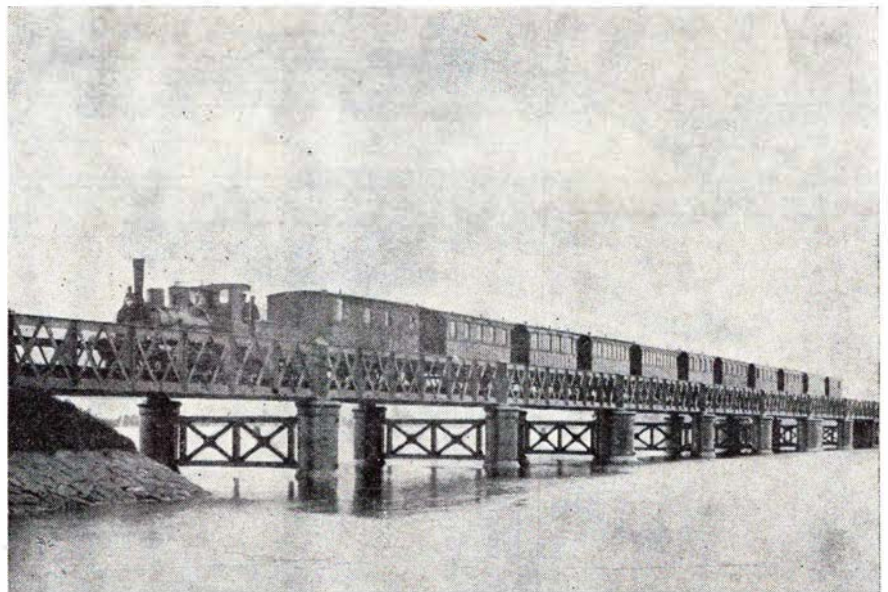
Strækningen Orehoved-Nykøbing F åbnedes 22.8.1872. Hvad angik bygningen af de Lollandske strækninger støttes på meget store vanskeligheder ved passagen af Maribo sø, der viste sig næsten bundløs.

Dette til trods blev begge strækninger – Guldborgsund-Nakskov og Maribo-Rødby (ikke Rødby havn) – bygget på 16 måneder.

Nå, Lolland er jo ikke noget bjergland!

Men det var kun til og fra Guldborgsund, og det var selvsagt ikke løsnin-
gen. Forbindelsen til Falsterbanen måtte etableres.

Broen, det faste led, skulle ifølge anlægsbetingelserne give mulighed for at bære såvel den skinnebårne som den ikke-skinnebårne trafik. Det blev dog

Tog med materiel fra åbningen på Guldborgsundbroen. Fotografiet er taget omkring århundredskiftet. Arkiv: -tl-.

... sagde De »skinne«
– siger vi »JERNBANESKOLE«
og tilføjer et hjerteligt

TIL LYKKE

LJ

– og fortsat god vind!

... sagde De »dør til dør« eller »bus«
– siger vi »CHAUFFØR-UDDANNELSE«

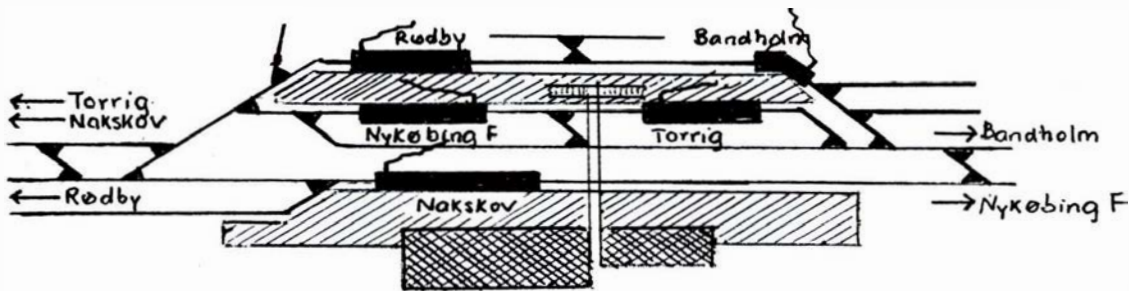
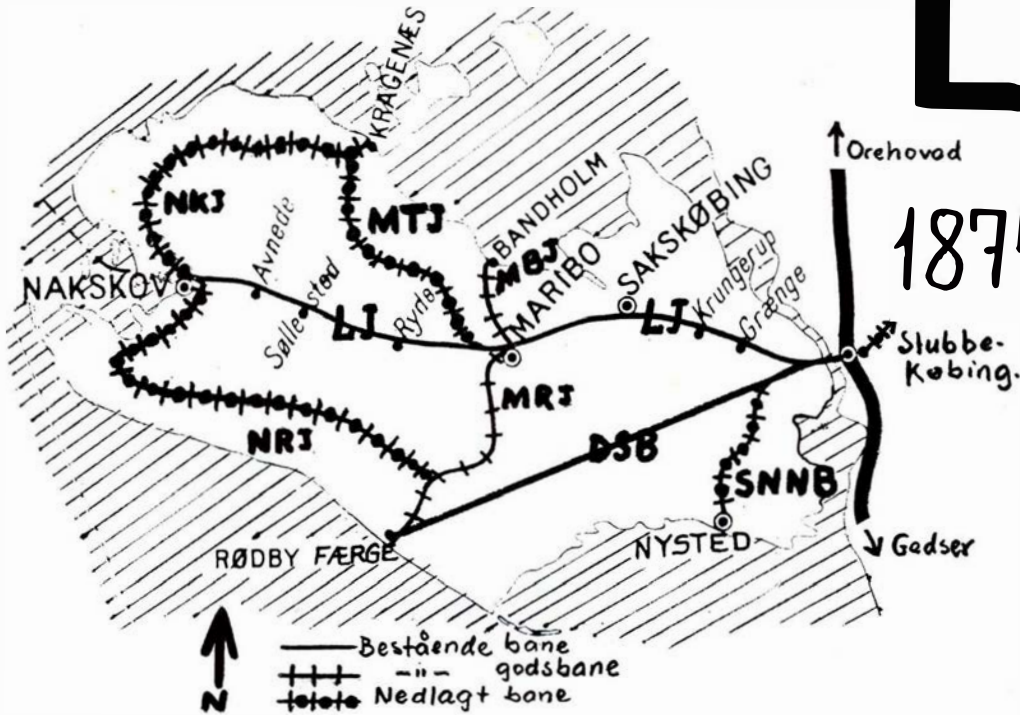
**special-
arbejderskolen
i maribo**

personbefordring
vognbehandling
godsbehandling
sikkerhed
papirer
økonomi
ansvar

c. c. chistiansens vej 12 . 4930 maribo . tlf. (03) *88 02 55

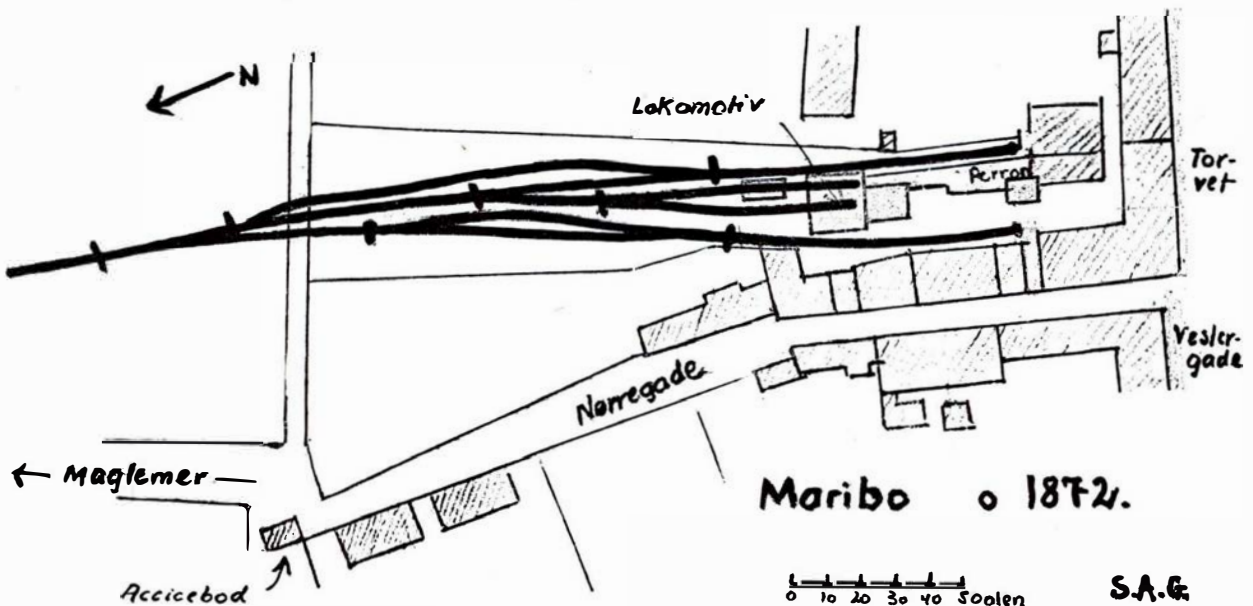
LJ.

1874-1974.

Grafisk sporplan Maribo, ca 1930

Sporskifter usikrede, håndbetjente. Perroner delvis overdækkede
 Perronsporlængde med Nykøbing F 190 m, Torrig 180 m.

Maribo o 1872.

S.A.G.

Mer end sukker...

Sukkerfabrikkerne har konstrueret apparatur til hæmodialyse i forbindelse med nyresvigt. Vi laver foder, - en næringsrig og proteinfyldig blanding til kreaturer i og udenfor Danmark. I udlandet er vi også kendt som maskinleverandør. Til hele den internationale sukkerindustri. Det er gode maskiner. Mest fordi vi selv konstruerer dem. Og afprøver dem i egen produktion på 5 fabrikker. Det giver tillid til produktet, og det borger for kvalitet. I Gørlev knuser vi sten. Dem får vi fra Grønland. Det bliver til kryolit, som sælges til aluminiumsfabrikkerne. Vore ultrafiltreringsanlæg finder bred anvendelse. Og de sælges verden over. De afsalter havvand, renses spildevand, udvinder proteiner af ostevalle og mange andre ting. Nyttigt for samfund og industri. Vi laver også frø. De giver de bedste roer. Det synes dyrkere i udlandet også. Vore anlæg til slibning og pillering af frø er en god salgsvare. Over hele verden. Vi har en fabrik, som producerer glukose og dextrose (druesukker), og så er vi landmænd. 1.000 hektar god og fed jord på den grønne ø, - Lolland. Vi har mange andre interesser, - og så laver vi selvfølgelig også sukker. I 1973 315.000 tons af det reneste hvide sukker. Til danske og norske aftagere.

Venlig hilsen

Aktieselskabet

DE DANSKE SUKKERFABRIKKER

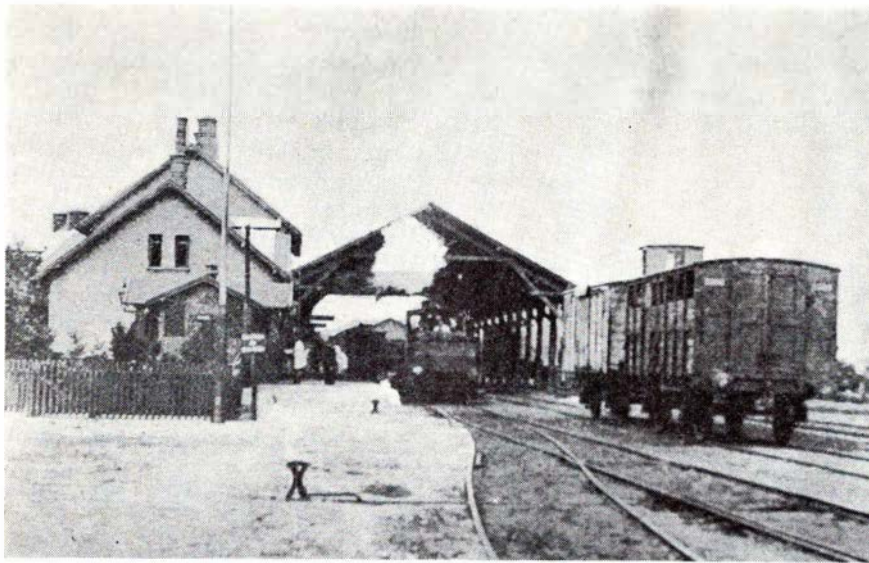

MARIBO

**Lollandsbanens trafikknudepunkt med 93 daglige afgange med tog og rutebil ønsker Lollandsbanen til lykke med
100 års jubilæet.**

NYKØBING F. KOMMUNE

**ønsker Lollandsbanen hjertelig til lykke i anledning af
100 års jubilæet.**

Nakskov gamle station med perronhal. Postkort fra kort efter 1900.

Arkiv: -Tl-

heldigvis ændret derhen, at broen, Kong Chr. d. IX's bro, alene skulle være jernbanebro. Denne blev åbnet den 1.10.1875.

Og Fugleflugtslinien, der ikke fik sin Rødbybane, den sejlede ikke i sin egen sø, nej, den sejlede fra Nykøbing F til Rostock i form af et dampskib.

Senere - 1.7.1886 - fra Gedser til Warnemünde.

For at afslutte brosidene, så viste det første anlæg sig ikke at kunne leve op til det, der krævedes af det, og denne bro, træbro, blev i begyndelsen af 1890'erne ombygget og forstærket. Færdig 17.10.1894.

1961 stod Fugleflugtsbroen færdig. Pra. 1.5.1963 indviedes ruten, og LJ fik på et kort stykke selskab af DSB-togene til/fra Rødby.

Til gengæld faldt S N N B-personotogene til/fra Nysted bort den 27.5.1961, og samme banestrækning blev helt nedlagt 31.3.1966.

LJ's start

Denne blev noget af en fejltagelse.

Der blev ikke lagt det tilstrækkelige udsyn til grund ved anlægget, der blev skåret efter M B J læst, en enkel og billig bane.

F. eks. leverede Scandia små gennemgangspersonvogne, så togpersonalet kunne agere »kontor« og på næsten alle måder betjene publikum.

Dette var ok på den lille M B J, men på LJ gik den ikke, selv om det var lykkedes Tietgen at få indført tilsvarende små gennemgangsvogne også på Falsterbanen. Tankerne måtte erkendes forfejlede, selv om de var al ære og respekt værd økonomisk set, og »nor-

male« baneforhold blev resultatet.

Og hvilket resultat; bl. a. anskaffelse af 4 svære bogie-personvogne, der udstyrmæssigt set kunne sige spar to til statsbanernes tilsvarende vogne.

I teorien, og vel nok kun der, var banens personbefordring truet fra roebaneside. Landsdelen blev jo gennem årene gennemkrydset af roebaner.

Allerede omkring 1890 var der tanker fremme om at søge roebanerne gjort person- og godsbefordrende, hvilket ført ud i livet kunne have påført LJ en ikke uvæsentlig konkurrence derved, at roesporene mange steder løber langs med eller nær ved banen. De 2 befordringsmidler ville i så fald kollideres. LJ kæmpede selvsagt imod, men det var nok mere det, at udviklingen var imod. I hvert fald blev disse tanker ikke realiserede, og bemeldte roebaner blev derimod en god støtte for LJ, godsmæssigt set.

Det blev sukkerindustrien selvsagt generelt.

Lolland-Falsterske Jernbaneselskab

var gennem mange år et mere eller mindre integreret selskab, hvis mange enkeltheder det vil føre for vidt at komme ind på her.

Nogle facts må dog med.

Orehoved-Masnedø åbnedes 15.1.1884 og Nykøbing F-Gedser 1.7.1886.

Staten overtog Orehoved-Gedser 1.1.1893. Grunden var den, at de forpagtede baneanlæg Nykøbing F-Gedser havn og Nykøbing F-Orehoved ligeledes med havn burde være statsejendomme, så meget mere som Gedserbanens aktiekapital var 100 pct. statsejet.

Der var allerede da enighed om, at privatdrift var billigst samt om, at en evt. forbindelse mod syd nok ville kræve særligt baneanlæg, evt. fra Masnedø direkte til Rødby havn. Spørgsmålet blev dog henlagt, uløst. 1911 plan om statsdrift. I begyndelsen af 1919 atter planer om et Løllandsk driftsselskab for LJ såvelsom Falsterbanerne. Ej heller dette blev en realitet.

Storstrømsbroen blev åbnet 26.9.1937.

1.7.1954 overdrog A/S Det Løllands-Falsterske Jernbaneselskab sine aktiver og passiver til det nystiftede A/S Løllandsbanen, med en aktiekapital på 1.000.000 kr., hvoraf 50 pct. var stats-ejet og 50 pct. amts- og kommunalt ejet.

Herefter var LJ sig selv.

Om »tværbanen« dette, at den blev indført på Maribo's LFJ-station 1.7.1874.

Indførelsen i Maribo ændret i forbindelse med denne stations ombygning i 1922. Atter flyttet, da der under anden verdenskrig blev bygget viadukter nord for Maribo.

MBJ indstillede persontrafikken 3.10.1952, og banen blev overtaget af LJ 13.9.1954.

Det bør vel også nævnes, at Dansk Jernbane-Klub den 9.6.1962 indviede sin veteranbane her.

En baneidé til begge parters gavn, og en baneidé som LJ helhjertet har taget til sig.

Banens materiel

Et kapitel, som det - uanset evt. interessen herfor - af pladshensyn er nødvendigt at begrænse stærkt.

Spændende fra det første åbningsmateriel, til LJ fra den 26.5.1974 sendte sine Lynetter i faste planer over Ringsted til Slagelse. (Hvem sagde, at DSB ikke kan køre med Lynetter?)

Altid LJ i første række.

Motordrift allerede fra 1923, da der den 6.4. overførtes fra Malmø til Frøhavnen et til LJ lejet motorlokomotiv. Almännas Elektriska Bolag, Västerås, byggenr. 16, 1921. Over Frich's diesel-lokomotiver M 8-10 1934-38, M 31-32 i 1952 til MAK-lokomotiv i 1958.

Over skinnibusser i 1948 til lynetter, der præsenteredes 8.5.1965.

Da landets privatbaner 1938/39 kørte 83 pct. af sine togkm med motortrækraft, var LJ i fronten, og det samme gjaldt, da Scandia begyndte skinnibusleverancer til danske privatbaner.

I 1963 bestiltes nuhavende lynettetog, ialt 4 YM, 4 YS og 3 YP.

Maribo. Banens nye værkstedsbygning under opførelse 1906. Arkiv: -tl-.

Om damplokomotiverne bl. a. dette, at der til LFJ i årene 1872-1884 leveredes lokomotiverne nr. 1-8 fra Esslingen. Type O-B-1-T2, tilsvarende de hos SFJ anskaffede. Hertil kom loko 9-14 til GJ fra Wulcan, Stettin, 1886-1892, type 1-B-O-T2. Disse sidstnævnte sluttede deres dage på div. privatbaner.

Endelig fik LJ så i årene 1912-1920 4 stk. Henschel-10-lokomotiver, nr. 15, 16, 18 og 19 (1-C-O-T2).

Diverse

Her må bl. a. moderne driftsform ikke forties.

Først dog dette, at LJ allerede i 1945 foretog de første moderniseringer af enkelte stationer, ja rent faktisk blev det første danske relæsikringsanlæg etableret i Sakskøbing - 5 år før DSB!

Derefter fulgte 1964-66 anlæg i Grænge, Ryde, Søllested og - atter - Sakskøbing, nu efter DSB-type.

Nakskov var den sidste station, der blev inddraget, idet der der bestod ret komplicerede gadeanlæg, der skulle »indarbejdes«.

Alle trækraftenheder, herunder ru-tebiler, arbejdskøretøjer m.v. er nu forsynet med telefonanlæg, og fjernstyring sker fra 29.6.1966 via tonefrekvensanlæg.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på skitsen, der også viser sporbenyttelsen f.s.v. angår Maribo, der allerede på et tidligt tidspunkt udnyttede retningsdriftens fordele. Mange, mange flere ting kunne - burde - trækkes frem, f. eks. at LJ (som Ålborgbanerne, Holbækbanerne og SFJ) har haft sit eget billetterykkeri.

at banen allerede i 1948 havde 39 km spor med stenballast,

at staten overtog Rødby havn 1.4.1960 (strækningen Rødby-Rødby havn åbnet 24.7.1912),

at banens 11 m/ 32 kg skinner stammende fra 1908-1920 fra 1957 blev udvekslet med 15 m/ 45 kg skinner, sammensvejset i længder på 58 m.

Og mere som kuriosum i denne blanding, at der har været tanker om radio-underholdning i togene, mens til gengæld banens togradio på et tidspunkt væltede TV-billedet i de små hjem i Maribo.

Ja, og så den med at bilen, der ofte er gået i stå på sporet foran veteran-

toget til Bandholm, altid er en ølbil! Nå, det skal LJ nu ikke have skyld for!

Statistik

Så sent fordi ikke-interesserede kan springe over dette afsnit.

Og dog - ikke de tal, De venter.

Udgangspunktet er Danmarks Statistik, 1878.

Pr. 1.1.1877 var landet baneforsynet som følger, dog bortset fra småøerne: Lolland-Falster

32,0 km pr. 10 mil², ialt 94,5 km.

Sjælland

27,7 km pr. 10 mil², ialt 346,4 km.

Fyn

24,5 km pr. 10 mil², ialt 130,8 km.

Jylland

17,8 km pr. 10 mil², ialt 794,3 km.

Sammenlignet med folketal, pr.

100.000 indbyggere i km.

Lolland-Falster 107,10

Sjælland 56,39

Fyn 66,46

Jylland 104,61

Udgift til baneanlæg i gennemsnit pr. km

Lolland-Falster 65.000 kr.

Sjælland 114.000 kr.

(Dobbeltspor spiller ind)

Jyll.-Fyn (statsb.) 78.000 kr.

Jyll.-Fyn (private) 50.000 kr.

Endelig passagerantal pr. banemil 1876/76:

Lolland-Falster 29.600 kr.

Sjælland 69.000 kr.

Statsbanerne ialt 25.300 kr.

Tal, der trods deres springende karakter, siger en del.

Epilog

Banen kom, så og sejrede, jf. foran.

Privatbanen af i dag. Krydsning mellem Y-tog, Lynetter i Grænge. Foto: -tl-.

Banen kom, blev og kæmpede (de kæmpe, der er blevet alle baner til del, er vi måske nok gået lidt let hen over her).

Banen kom, er og sejrer. Dette er et postulat, men på den anden side, hvorfor ikke, en landsdelsbane, tilmed en moderne og effektivt drevet bane.

Er det ikke realistisk at postulere dette. Ubetinget – jo.

TILLYKKE LJ!

S A G.

Den lollandske jernbanes indvielse den 1. juli 1874

Fra dagbladet Lollands-Posten den 3. juli 1874 har vi »sakset« følgende beskrivelse af den store åbningshøjtidelighed:

»Mariebo, den 2den Juli. Den højtidelige Aabing af den Lollandske Jernbane fandt Sted i Gaar. Denne Bane er som bekendt anlagt af Privatbanken i Følge Koncession af 29de Marts 1873 og bygningen paabegyndtes allerede i April Maaned samme Aar. Hovedvanskeligheden ved dette Jernbaneanlæg var, som tidligere omtalt, Dæmningen over Mariebo Nørresø, der varede omtrent et Aar; thi saa snart denne Hindring var besejret, gik Arbejdet rask fra Haanden, da der nu kunne føres betydelige Grusmasser i store Vogntog over Dæmningen fra Grusgraven ved Sakskøbing, idet der fra denne leveredes Grus til hele Banen med Undtagelse af et mindre Kvantum fra en Grusgrav i Aunede, hvormed Omegnen forsynedes.

Anlægget har været taget i Entreprise af dHrr. Tømmermester Echeitel og Entrepreneur Hansen, medens Hr. Ohrt har været den ledende Ingenieur. Pri-

vatbanken har selv leveret Skinner og Materiel samt Vogne og Locomotiver, de første fra Randers, de sidste fra Esslingen.

Den lollandske Bane vil blive dreven i Forbindelse med den falsterske Bane, og vil vel i Løbet af et Aar blive forbundet med denne ved en særskilt Bro. Fra Sundbys Interimsstation til Nakskov har Banen en Længde af henved 6½ Mil, hvortil kommer Sidebanen til Rødby paa henved 2 Mil. Til disse Baner giver Staten 4 Procents Rentegaranti af 2 Millioner Rd. for de lollandske og 600.000 Rd. for de falsterske Baners Vedkommende.

Stationerne paa Hovedbanen ere: Grænge, Sakskøbing, Mariebo, Ryde, Søllested og Nakskov, samt Holdepladser ved Thoreby, Radsted, Vaabensted, ved Skjørringe-Østoftve Vejen samt ved Aunede. Stationerne paa Rødby-Banen ere: Bursø, Holeby og Rødby (Ringsebølle) samt Holdeplads ved Højbygaard Vejen.

Efter at de af Privatbanken Indbudne (c. 200), saavel de fra Kjøbenhavn, der vare gaaede herfra med Extratog Kl. 6 om Morgen, og hvoriblandt vare Indenrigsminister Fønnesbech, Geheimeetatssraaderne Fenger og Trap, Departementschef Tobiesen, forskellige Banknotabiliteter, som Etatsraad Broberg og Direktorerne Hellmann og Brieffreund (fra Odense) osv., samt de her fra Stiftet, havde spist Frokost i Ventesalen og Perronen paa Nykøbing Station, medens et fortrinligt militært Musikcorps fra Næstved spillede – befordredes Selskabet i forskellige Kjøretøjer derfra til den interimistiske Station ved Sundby, hvor der var oprejst en smuk Æresport og derfra afgik nu Toget Kl. 11½. Regnguden havde lige

fra Morgenstunden udgydt sin væde, men fra Mariebo Station blev det Solskinsvejr; først passeredes Grænge Station, der ligesom de øvrige Stationer var smukt decoreret; derfra gik det til Sakskøbing, der har den smukkeste Stationsbygning, men hvor Decorationen var saa nærgaaende, at man af Jernbanepersonalet fik en venlig Anmodning om ikke at stikke Hovedet ud af Vinduet. Toget modtoges med Musik og Hurraer, der lød endnu kraftigere, da Agent Bøttern udbragte et Leve for den lollandske Jernbane; ogsaa ved Mariebo modtoges man med Kanonsalut, Musik og Hurraraab; saa gennem Christianssædes Skove til Ryde Station der ligesom den i Bursø bestyres af en Dame; herfra til Søllested Station, der prangede med en Rigdom af Blomster, i Modsætning til det saa ofte anvendte Egeløv og Gran, navnlig var der en stor Krans med Ordet »Lolland«, og sluttelig naaede man Nakskov, der ikke stod tilbage for nogen Station i smuk Decoration og Modtagelsens Varme. Af Tilstedeværende paa Banegaarden udbragtes der Leveraab for Kongen, for Etatsraad Tietgen – der naturligvis var med paa Farten – og Indenrigsministeren; Etatsraad Tietgen takkede og udbragte et Leve for Lolland og særlig for Nakskov By. – For at komme til Rødby maatte man først tilbage til Mariebo, hvorfra man da kom til Bursø og derefter til Holeby Station. Ved Højbygaard var oprejst en Æresport, der imidlertid beredte Toget den eneste Vanskelighed paa hele Vejen, idet man maatte standse, da Locomotivets Skorsten var for høj til Æresporten. Ja, hvad saa? Höflighedens Fordringer maatte sættes til Side; et lille Ryk tilbage og saa »paa'en igjen«

Den 100-årige jernbanes nyeste aktivitet:

Rejsebureauet

ordner alt i rejser

forretnings – ferie / udenlands – indenlands

med TOG – FLY – SKIB – BUS

til mål i hele verden

Pladsreservationer, hotelbestillinger, billetter, visa og forsikringer

LOLLANDBANENS REJSEBUREAU

Østergade 7, Nakskov, telefon (03) 92 23 23

– Skorstenen blev Æresportens Bane. Fabrikken Lollands flagsmykkede Bygninger toge sig godt ud i Forbifarten til den sidste Station, der endnu skulle besøges, nemlig Rødby. Her udbragte Justitsraad Smidt et Leve for den lollandske Jernbane, ligesom der ogsaa udbragtes et Leve for Etatsraad Tietgen. At der ved enhver Station ved Kjøbstæderne var samlet en Masse Mennesker falder vel næsten af sig selv. Men ogsaa rundt omkring ved Holdepladser og Vogterhuse var der samlet større og mindre Klynger, der svingede med Hatten og raabte Hurra, som om der hos Alle var en mere eller mindre klar Fornemmelse af, at vi vare rykkede ind i Civilisationens Midtpunkt og ikke mere vare som i det »yderste Thule«. At svinge med Hatten og raabe Hurra er en let Sag, naar man er omringet af Mange som gjøre det Samme, men mere holde vi paa den Bonde, som vi saae, der stod alene foran sin flagsmykkede Gaard og svingede med Hatten, da Toget brusede forbi.

Fra Rødby gik Farten nu atter »full speed« til Mariebo, hvor det ankom Kl. 3½. Til Kl. 4 havde Privatbanken foranstaltet en splendid Middag, hvor Skaalernes Række – efter at Etatsraad Broberg havde bebudet sig selv som Dirigent – aabnedes med Kongens, der udbragtes af Dirigenten, Minister Fønnesbech for den lollandske Jernbane, Etatsraad Tietgen for Indenrigsministeren, Fønnesbech for Tietgen (paa en for denne meget smigrende maade);

Tietgen for den kgl. Kommissarius ved den lollandske Bane, Departementschef Tobiesen, hvorfor denne takkede ved at udbringe en Skaal for Privatbanken, Etatsraad Liebe for Amtsraadet og Stiftsamtmanden; Tobiesen for Forstærkningsfonden; Etatsraad Tesdorpf for de lollandske Lensbesiddere, Geheimeetatsraad Fenger for de andre danske Jernbaner; Stiftsamtmand Holsten for den danske Rigsdag, Højesteretsadvokat Brock for Etatsraad Tietgen som »den, der ikke blot havde liden, men stor Fortjeneste af den lollandske Jernbanes«; Tietgen for Entreprenuerne og Ingenieurerne; Provst Petersen for Enhver, der har arbejdet ved Jernbanen; Cancelliraad Briicker for at alle Færgeprivilegier snart maa bortfalde; Geheimeetatsraad Trap for Tietgen; Justitsr. Meincke for alle de udmærkede Personligheder, vi i Dag havde gjort Bekjendtskab med.

Da det muligvis vil have interesse for nogle Læsere, meddeles herved Spisesedlen:

Napoleonssuppe
Rosselles
Pigvar
Orefilet
Laks og Tunge med Gemyse
Kyllinger med Salat
Isbudding
Dessert
Kaffe
Sherry-Portvin
Bordvin
Rhinskvin-Sauterne

Champagne
Château Margeaux
Champagne
Gammel Madeira
Malvasier
Curacao

Ved Gæsternes Afrejse til Kjøbenhavn Kl. 7¼ udbragte Cancelliraad Marcher et Leve for Etatsraad Tietgen.

Dette var, hvad den opmærksomme journalist havde fået ud af at bruge sine ører og øjne – og det var som det ses heller ikke så lidt. Det har været en ganske fornøjelig dag efter beskrivelsen at dømme

– tl –

NYT fra udenlandske baner

VESTTYSKLAND. Den kraftige elektrificering i Tyskland har medført, at 78 pct. af transportydelseerne nu udføres ved el-drift. 17 pct. udføres af diesellokomotiver og kun 5 pct. af damplokomotiver.

FINLAND. De finske Statsbaner påregner i 1974 at sætte over 1000 nye godsvogne ind i trafikken. De 700 bliver almindelige lukkede vogne, resten forskellige typer specialvogne, bl. a. 150 olietankvogne og 12 todækkede bilvogne. Yderligere skal der bygges 24 nye personvogne.

– – Smart tøj til mænd

R. B. Herre- og Drengtøj A/S

Vestergade 18 – Maribo
Telefon 88 06 55

Lolland-Falsters Papirforsyning

Maribo

Maribo Hallens Restaurant

– et godt sted at gæste
Telefon 88 12 76

Busser og tog trafikerer
alle de smukke steder på Lolland
Selskabskørsel i moderne turistbiler
Telefon (03) 88 17 99

A/S LOLLANDSBANEN

– altid til tjeneste

– De er altid velkommen i

Maribo Turistbureau

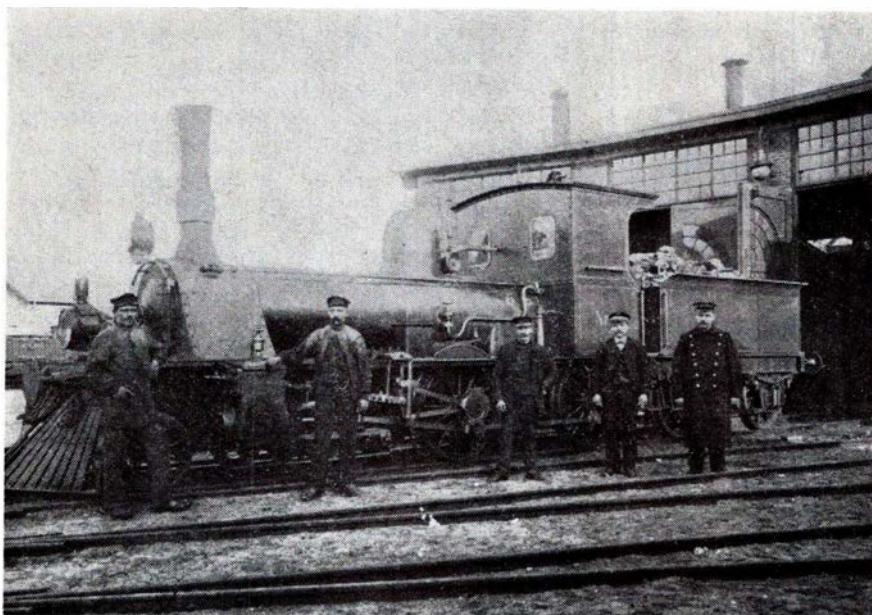
Jernbanegade 8 – Maribo
Telefon 88 04 96

Banegårds Restauration

Maribo

ODSHERREDS JERNBANE - 75 ÅR

1899 - 18. 5. - 1974

OHJ 2 - Jung 336/1899 - ved remisen i Holbæk omkring 1904. Arkiv: SAG

OHJ fejrer sit 75 års jubilæum under nyt design. Et halvt stiliseret vingehjul, delvis i O'et.

Glædeligt at se, at de sidste rester af det tilforn så hæderkronede vingehjul ikke helt forsvinder fra dansk bane-drift, at det kan overleve i moderniseret stand.

OHJ-udgaven leder tankerne hen på den romerske handelsgud Merkur, der i sin hjælm var udstyret med halve vinger. Er der ikke noget symbolsk deri, den flyvende, merkantile transport?

I hvert fald kan en del af OHJ's personvognsmateriel køre 120 km/t.

A propos materiel og hastighed, forfatteren af nærværende stod fredag den 19.4.1974 på perronen på Nørreport station for at tage toget, nærmere betegnet toget kl. 16.34 fra Østerport til Nykøbing Sjælland, togene 761-323.

Oprangeret af MX, OHJ BL 231-230, øvrige vogne (DSB-materiel). Og da skete der dette:

To rejsende gik pludselig frem på perronen med den bemærkning: »Vi skal forrest i toget, det er de bedste vogne.« De skulle ikke til Odsherredsbanens stationer, de stod ud i Holbæk.

Kan bedre anbefaling gives?

Nu kan DSB's til K-74 ombyggede vogne ganske vist let stå mål med de

nævnte BL-vogne, men der er bare det at føje til, at OHJ allerede fik sine vogne den 27.5.1961, altså for 13 år siden.

Og det er egentlig typisk for OHJ, meget ofte foran, ikke alene foran andre privatbaner, undertiden også foran storebroder.

F. eks. blev der allerede midsommer

1940 etableret gasgenerator på 3 motorvogne.

F. eks. blev der allerede 1954-55 etableret moderne, forenklede sikringsanlæg på nogle mellemstationer.

F. eks. var OHJ vel nok f.s.v. angår modernisering med brugte svenske skinnebusser den mest aktive bane i Danmark.

F. eks. ibrugtoges den 1.12.1964 det, der betegnedes som Europas mest moderne automatbomanlæg (ved Mårsø), hvor strømkreds kombineret med togfløjt aktiverede bommene.

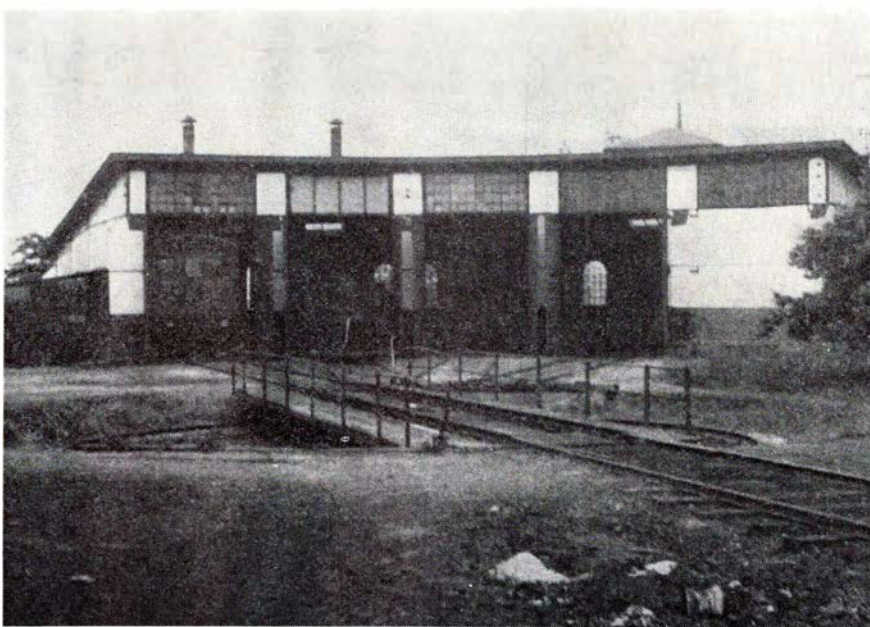
Dette var spredte glimt, javel, men der kunne nævnes mange flere.

Er det så mærkeligt, at banen kører på en garanti fremskrevet til 1983?

Banens anlæg

Dette var baseret på meget vage krav f.s.v. angik linieføringen, idet det i den af rigsdagen den 23.5.1873 vedtagne lov nr. 71 bl. a. hed: »... der kunne meddeles bevilling til en jernbane fra et punkt på Holbæk-Kalundborgbanen til Sejrbugten eller et punkt på eller ved Sjællands Odde, samt havneanlæg samme sted.«

Man kan i 1974 undre sig over, at tiden helt frem til 1890 gik, uden at der var helt konkrete baneplaner fremme. Ikke at der i de mellemliggende 17 år

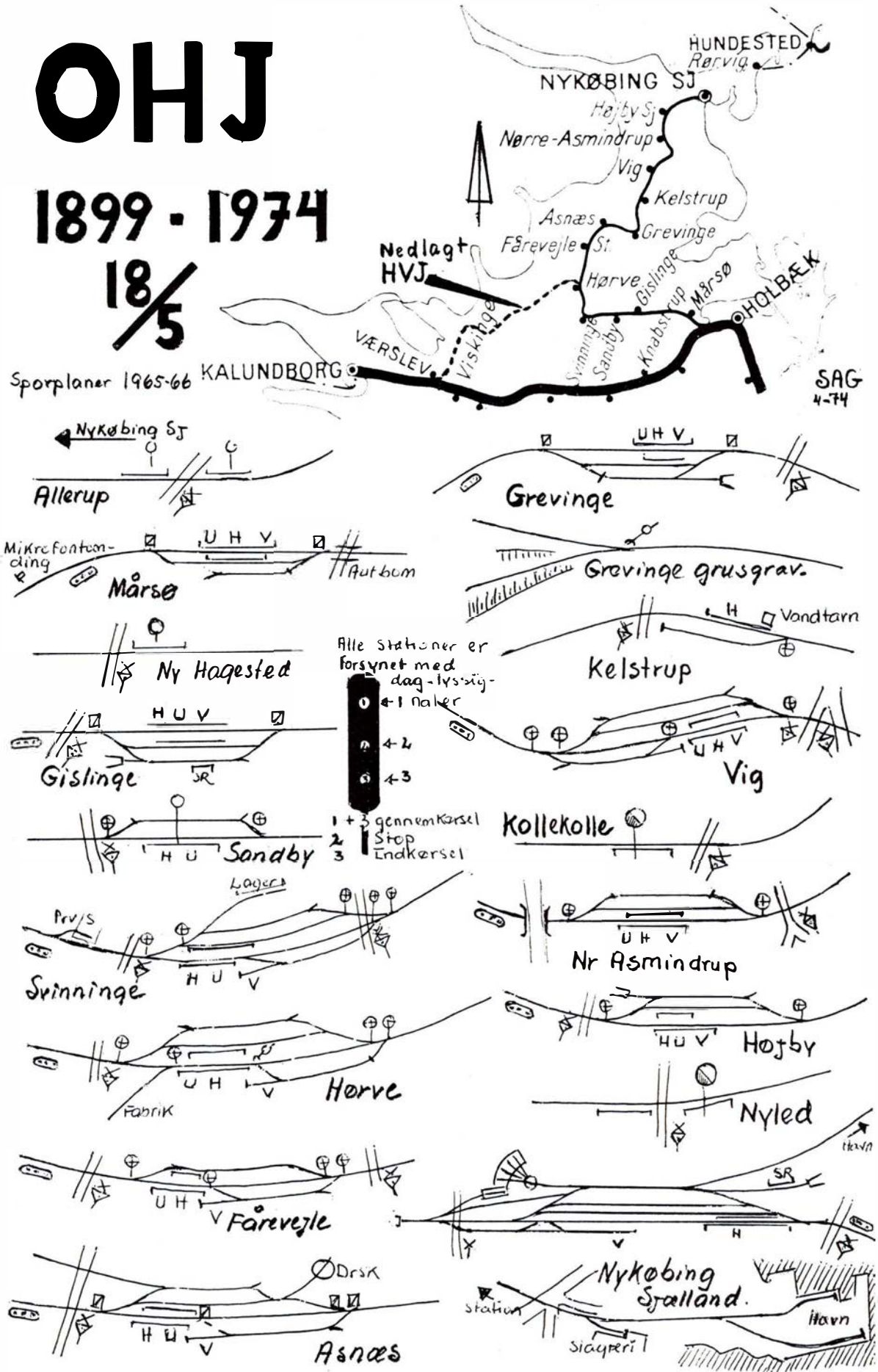
Privatbaneidyl i Nykøbing Sj. Remisen før tilbygning til Mo-vogne. Foto: SAG

OHJ

1899 - 1974

18/5

Sporplaner 1965-66

ikke skete noget, men at det konkrete først trådte frem ved et fællesmøde 28.11.1890.

Det konkrete var forslag om en billig, smalsporet bane, det var det svenske Kosta-system, der er beskrevet i en tidligere artikel vedr. HTJ, men som i korthed går ud på, at et relativt enkelt banesystem anlægges med mindst muligt jordarbejde, at ekspeditionsforretninger flyttes fra stationer til tog, hvorefter »stationerne« stort set blot består af vigespor.

En sådan bane var billig både i anlæg og i drift, f.eks. lød et skitseprojekt på 1.470.000 kr., hvor et normalsporet projekt lød på 1.711.400 kr.

Efter ovennævnte fællesmøde vendte stemningen sig til fordel for en normalsporet bane, der blev medtaget i jernbaneloven af 2.5.1894.

Banen blev anlagt og kørte fra den 18.5.1899.

Efter første verdenskrig, lige før baneødsleriet toppede, var der stærke kræfter igang for at få banen videreført fra Nykøbing til Rørvig. Der var oven i købet god vilje til stede, således tegnede Holbæk amtsråd sig for at yde 20 pct. af anlægsudgifterne til dette baneanlæg, der af OHJ blev anbefalet anlagt.

Når man tænker på, at den OHJ-rutebil, der idag betjener strækningen, forsigtigt og uden malice betegnes som »Ligvognen«, ja så kan vist enhver forstå, at det var godt, at det gik som det gik. Det er såre let at være bagklog. Banen byggedes fra foråret 1897 og blev anlagt med en maksimal stigning på 12,5 promille (1:80) og med en mindste fribaneradius på 470,8 m.

Nøjagtig længde 49.645 m og med en havnebane i Nykøbing – længde 900 m.

Banen forløber partielt i ret bakket terræn, og har den største stigning fra Asnæs, gennem Grevinge, halvvejs til Kedstrup. I modsat køreretning findes største stigning mellem Nr. Asmindrup og Vig.

Sporet bestod oprindeligt af 17,5 kg skinner, der i 1916 blev udvekslet med 27,55 kg på strækningen mellem Holbæk og Asnæs, og i årene 1923–25 på strækningen Asnæs–Nykøbing. Senere har der fundet yderligere sporforstærkninger sted, og der er bl.a. fra SNB hhv. HBS indkøbt gode, brugte skinner til indlægning.

Endvidere er der købt brugte jernbanebroer – bl.a. fra FFJ – der, når de er indlagt, muliggør kørsel med MX-lokomotiver.

Anlægsudgifterne beløb sig i sin tid til 2.146.000 kr. og de fordeltes med 50

pct. til staten, ca. 46 pct. til kommunerne og 4 pct. til private.

Den omstændighed, at banelængden som nævnt foran er ca. 50 km, sammenholdt med, at vejforbindelsen mellem de 2 endepunkter kun er ca. 33 km, har gennem tiderne ført til diskussioner vedr. evt. forlægning af banen – mere eller mindre alvorligt mente diskussioner.

Problemet må ansues ud fra den betragtning, at det ved banens anlæg i og for sig var ligegyldigt, om endepunkterne var bundet sammen af en ret eller af en krum linie, banen var stort set eneste forbindelse.

Princippet blev rokket efterhånden som bilerne fandt den direkte linie og dermed distancerede banen f.s.v. angår forbindelsen mellem yderpunkterne.

Nu er det heldigvis sådan, at et stort antal byer i god udvikling ligger langs banen – eller omvendt – og det er vel også sådan, at banen fremover kan vise sig at være miljømæssig set godt placeret, at kunne sprede gæster ud i vidtstrakte dele af det skønne Odsherred.

Det med at godskrive handelsguden Merkur til jernbanens gavn er måske slet ikke så uvovet endda.

Om banen

Egentlig burde banens livsløb beskrives kronologisk, og der er sandelig nok at skrive om, men mon ikke jubilæumsskriftet, dagblade m.m. helliger sig dette i så høj grad, at vi her kan tillade os at beskrive mere utraditionelt, at tage frem en hel del spredte ting, der på en anden måde beskri-

ver banen, giver den et image, som det hedder i 1974.

Indledningsvis skal siges om skitserne, at de anførte sporplaner er fra midten af 1960'erne, samt at de af pladshensyn er noget sammentrængt.

Herudover vises rejsetid og -hastighed for et tilfældigt valgt tog op gennem de 75 år. Der er alene tale om tog, der tidsmæssig set falder sammen, og det ses da også af opstillingen, at trækraften op gennem tiderne har skiftet fra damp over motor til skinnebus. Der kan altså aflæses flere ting, dels udviklingen generelt (højere rejsehastighed), dels ændret trækraftsindvirkning på køretiden (krig osv.). Om den side af banedriften, der hedder rul-lende materiel kan kort siges, at det fra starten var en vanlig lokomotivbane, 2 typer damplokomotiver, en lettere og en tungere, begge 3-akslede og med tender.

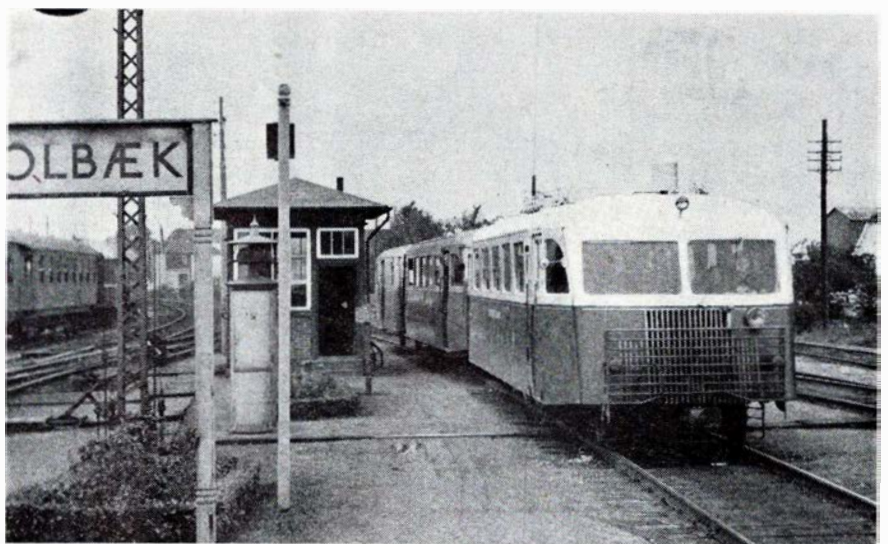
1924 modtoges den første triangelmotorvogn, 1925 den næste og 1930 nr. 3 (kun denne havde toilet).

1932 kom det første diesellokomotiv og i 1948 skinnebusserne, der allerede fra midten af 1960'erne successive udveksledes med større, brugte skinnebusser från hinsidan.

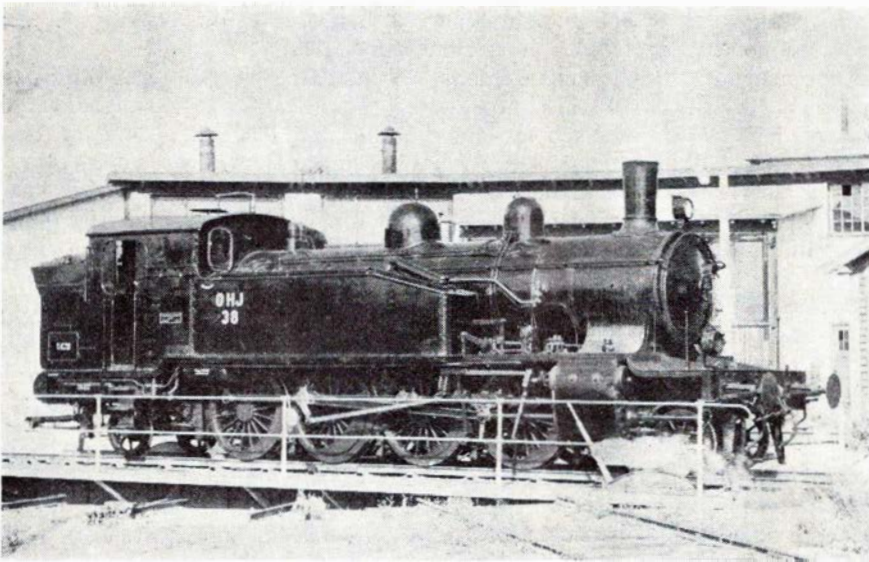
1911 indførtes el-belysning i personvognsmateriellet, og i 1923 vakuumbremse, der ved indførelsen af dieseldrift i 1932 blev ændret til tryklufsbremse.

Vedr. dampdriften skal næsten nævnes skorstensmærket – stjernen.

På et tidligt tidspunkt i banens liv blev denne bæret af kronprinsens be-

Den danske skinnebusæra er nu slut. Her OHJ Sm 15 med Sp og Sb i Holbæk i september 1963. Foto: -tl-.

Endnu lever dampen på OHJ. OHJ 38, tidl. TKVJ Df 130, tidl. DSB Df 130 og tidl. SFB 33. Henschel 14299/1917. Foto: -tl-.

søg. Denne spurgte driftsdirektøren, om banen var en afholdsbane. Hvorfor. Jo, »Den har jo afholdsmærke på skorstenen.«

Det rullende materiel i øvrigt.

Emnet kunne fylde mange sider.

Hvilken dansk bane har f.eks. ikke ydet »materielt« tilskud til Holbækbanerne. Fra HHJ's dobbeltpersonvogn til beholdervogn fra A/S Phønix, Vejen. Og der ligger materiel i mængde mellem de 2 yderpunkter.

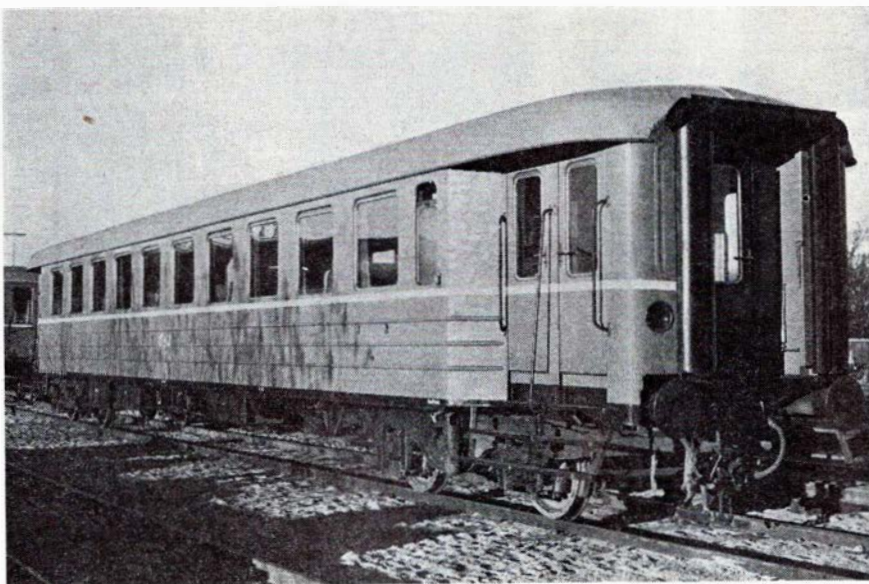
Tænk f.eks. på den stålbogievogn fra Stockholms nærtrafik, nyleveret 1940, der på direktørens 25 års jubilæum dannede rammen om en festlighed og samtidig blev sat i drift, moderne og behagelig transport.

En bane, der gennem kreativitet, nytænkning og via et særdeles ydedygtigt værksted har været i stand til at omsætte betinget gangbare ting til ubetinget gangbare.

Skønhedspletter som udrangerede vogne i grusgraven ved Grevinge samt på nogle stationer har vi ret til at gå let hen over – aviserne skal jo finde noget at skrive om.

Epilog

Vel vidende, at foranstående ikke er en regulær gennemgang af OHJ i alle afskygninger, skal sluttelig blot konstateres ganske enkelte ting, der yderligere sætter en aktiv og virkelysten bane i relief.

OHJ B 234 – Direktør Johansens stolthed – købt fra Sverige og moderniseret på banens egne værksteder. Holbæk december 1972. Foto: -tl-.

F.eks. at der o. 1970 i sommerkøreplanen var anført tog, der var damplokomotivtrukne.

F.eks. at der i de seneste år er sket en baneforlægning ved Nykøbing, hvorved 2 automatiske bomanlæg er erstattet af et viaduktanlæg.

F.eks. at den 50 m høje radiomast ved Grevinge betjener 17 »faste« togradioanlæg samt 2 reserveanlæg fra sommeren 1970.

Og endelig – som et festligt punktum – at banernes (der er tale om såvel OHJ som HTJ) ønske om levering af Uerdingentog – 7 YM og 4 YS – er konverteret til 5 stk. 2-vognstog, der påregnes leveret sommer og efterår 1975.

Banen vil vel rustet køre frem mod næste jubilæum – 100 år. Tillykke OHJ.
S A G.

PRIVATBANENYTT

GDS – Gribskovbanen har af Tilsynet med privatbanerne fået påbud om at nedsætte hastigheden i kurverne til maksimalt 50 km/. Godstog med diesellokomotiv må højst køre 40 km/t. Årsagen er afsporingen af et godstog i november 1973. Før der sker en udveksling af banens nedslidte skinner, kan der ikke blive tale om igen at øge hastigheden.

GDS – Gribskovbanen forventer i dette finansår en stigning i underskuddet på ca. 1.000.000 kr., dvs. fra sidste års 1,5 mill. til ca. 2,5 mill. kroner. Dette fremgår af en udtalelse af banens direktør på generalforsamlingen den 15. maj.

Østbanen. Her har man haft de nye svenske skinnebusser på værksted og sat dem i tip-top stand, desuden er de blevet malet i den nye kendte »Østbane-design« med en bred gul midterstribe samt det nye Y-formede bomærke.

I Store Heddinge er der oprettet kiosk sammen med billetsalget efter bedste Køge-Bugt-mønster.

Skønhed, De ikke aner

findes langs private baner

HHJ-Odderbanen. Odder stations forhal og publikumsekspedition er ombygget, så det nu udgør et tidssvarende interiør i den gamle stationsbygning. Bl. a. er den gamle ventesal blevet inddraget, og for personalet er der indrettet en hyggelig frokoststue med de til en sådan hørende faciliteter.

OHJ - Odsherreds Jernbane - fejrede den 18. maj sit 75 års jubilæum i pomp og pragt. Fra Lollandsbanen var et lynettetog kørt over Ringsted-Slagelse-Høng-Tølløse til Holbæk og videre til Nykøbing Sjælland. Hensigten var at vise, hvorledes banens fremtidige materiel kommer til at se ud. For at sammenligne fortid og nutid kørtes også med damplokomotiv på en del af jubilæumsturen. Dagen efter, den 19. maj, kørte Dansk Jernbane-Klub på banen, men den planlagte kørsel med damplokomotiv måtte på grund af maskinskade ændres til kørsel med firkantet Frichs-diesellokomotiv nr. OHJ 20.

FRA DAGBOGEN

18. april. **Charlottenlund.** S-toget til Klampenborg blev i eftermiddags forsinket 16 minutter på grund af en ung mand uden billet, der ikke ville forlade toget. Først da politiet efter tilkaldelse dukkede op, måtte han følge med.

20. april. **ØSTRIG.** En østrigsk vogn blev efter ankomsten til Paris lørdag afsløret som oversmurt med et radioaktivt stof »Jod 131«. Det er tredje gang i løbet af kort tid, at den slags sabotageaktioner er sket overfor de østrigske baner.

22. april. **Bali.** Et amerikansk passagerfly, en Boeing 707, styrtede i dag med 106 mennesker ombord ned på den indo-

nesiske ø Bali. Enkelte menes at have overlevet styrtet, som skete i et bjergrigt område 60 km fra øens lufthavn.

24. april. Den østrigske præsident Frans Jonas dør.

24. april. **Rødby Færge.** En fastsiddende bremse var i dag årsag til, at der udbrød brand i det tørre græs på bane-skråningen over en længde af 15-20 km mellem Nykøbing Fl. og Rødby Færge. Toggangen blev derved på grund af slukningsarbejde indstillet, hvilket medførte, at Italia-Ekspressen med forbindelse til Sverige blev ca. 2 timer forsinket.

24. april. **Ringsted.** Under udkørsel mod Korsør afsporede en personvogn og blokerede begge Vestbanens spor. Afsporingen skete kl. ca. 20, kl. ca. 22 ankom DSBs store kørekran fra København og ved midnat var banen atter farbar. I mellemtiden måtte passagererne befordres i busser mellem Ringsted og Korsør.

27. april. **Leningrad.** 108 mennesker omkom, da et sovjetisk passagerfly styrtede ned ved Leningrads lufthavn. Det er det første flystyrt, som de sovjetiske myndigheder i år har offentliggjort, selvom det vides, at der er sket flere flystyrt.

2. maj: **Helsingør.** En 26-årig amerikaner blev i nat anholdt på banegården i Helsingør, efter at han havde overfaldet en dansker og røvet hans tegnebog.

2. maj: **Svendborg.** Manglende brug af sikkerhedsseler reddede ved middagstid en 42-årig dames liv. Hun blev i en overkørsel påkørt af toget fra Odense og slyngedes ud af bilen, som blev totalt knust. Blinklyset virkede perfekt, men damen blev nervøs ved igangsætningen

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

LANDSRETSSAGFØRER

Søndergade 10-12 . 8000 Århus C

Telefon (06) 13 01 00

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

ADVOKAT

Marianne Kehler Mortensen

Riddergade 13B . 7000 Fredericia

Tlf. (05) 92 92 55

Landsretssagfører Hvens Eftf.

v. ADVOKAT BJARNE VIGENSØ

Grønnegade 6 . Ikast . tlf. 15 19 77

Møderet for Landsret

og standsede midt i overkørslen uden at kunne få bilen igang igen.

3. maj: **Næstved.** Fem godsvogne afsporede og blokerede Næstved stations sporanlæg, da et hurtigkørende godstog kl. ca. 20.30 kørte gennem stationen. To af de afsporede vogne var læsset med nye Folkevogne, som slyngedes ud på sporarealet og knustes. De rejsende måtte i 2-3 timer befordres i busser, indtil et enkelt spor blev ryddet. Årsagen menes at være et overophedet akselleje, idet man har fundet en glohed akselkasse i nærheden.

TRAFIKEKSPEDIENT

ØSTBANEN

4652 HÅRLEV

(03) 68 60 19

søges til travl privatbane med tjeneste på Hårlev station.

Østbanen ligger i et udviklingsområde og står foran store opgaver i fremtiden. Nyt materiel for 10 mill. kr. indsættes til næste efterår, hvor der indføres timedrift suppleret til halvtimedrift i myldretiden. Hårlev station bliver i forbindelse med radiostyring fremtidig toglederstation.

Den pågældende ansættes som tjenestemand i 10. lønramme i pensionsberettiget stilling, og det kan påregnes, at anciennitet overføres. Banen vil være behjælpelig med at anskaffe bolig.

Interesserede er velkomne til en uforpligtende samtale evt. pr. telefon.

HER GØR VI HOLDT

De ringer – vi bringer
Lad Deres fester blive en succes
med mad fra...

Missionshotellet De unges Hjem

Brædstrup – tlf. (05) 75 11 11

Alt i Diner Transportable
Anrettet på stålfade – lige til at sætte
på bordet – ring og få et godt tilbud.
Pensionærer modtages

Et besøg værd...

Aulum Missions Hotel

Tlf. (07) 47 22 25

Et godt madsted i hyggelige lokaler.
Lad os holde Deres fester, så er De
sikker på, at alt er i orden.
Ring og få et tilbud

Et besøg værd....

SIGNESMINDE KRO

mellem Silkeborg og Kjellerup

Tlf. (06) 85 54 45

Gammeldags krohygge med veltillavet
mad og god kaffe.

Selskaber og udflugter modtages gerne
– altid venlig betjening

Stedet, hvor man kommer Igen

HJARBÆK KRO

Hjarbæk Kro mellem Viborg og Skive
direkte ved vandet

Telefon (06) 64 20 24

Selskaber og udflugter modtages gerne
– såvel små som store

Ring og få et godt tilbud

Speciale: Stegt ål

Et sted der er værd at gæste

Restaurant »GRØNNE KRO«

Westend-komplekset

Randers – tlf. 42 89 79

Hygge og stemning i venlige
omgivelser. Små varme retter samt
smørrebrød. Nyt værtspar:
Birthe og Torben Ertmann

Vi mødes og hygger os i...

Restaurant »SENIORKLUBBEN«

ved Erik Høybye

Annekshallen . Sjællandsgade

Randers . Telf. 43 23 24

HOTEL KNABERHUS

Ålestrup . tlf. (08) 64 14 66

Vi har altid en lækker søndagsmiddag
til familien – med rimelige priser.

Udflugter & selskaber modtages gerne
Ring og bestil – og maden er klar

Venlig hilsen

Inger og Peter Ley

Vi bor og spiser på...

Hotel »LANGAA«

Bredgade . Langå . Tlf. 46 10 09

– et godt madsted i hyggelige
nyrestaurerede omgivelser

Nyt værtspar: Marie og Bent Andersen

HANNERUP RESTAURATION

LILLEBÆLTS PERLE

Fredericia – Telefon (05) 92 00 61

Blev Deres familiefest, firmafest, møde
ikke holdt hos os, kan der have været
optaget. Bestil derfor venligst Deres
arrangement i god tid.

Karen Steengaard.

Tag noget lækkert med hjem eller
nyd det i vores Cafeteria...

FUGHOLM GRILL & CAFETERIA

Fugholm 12 - Horsens - Tlf. (05) 611596

Her får De maden uden ventetid

Altid en lækker søndagsmiddag

Lækkert smørrebrød ud af huset

Edith og Jørgen Schou

.... det er turen værd

Ved Århus-Viborg landevej ligger

TRUST KRO

Telefon 87 10 12 – 87 13 22

Den moderne kro - med gammeldags
krohygge. Selskaber indtil 85 kuverter

Hilsen: Mie og Jens

Et sted, der er værd at gæste....

RESTAURANT Mc CLOUD

Smallegade 1 – Herning – Tlf. 12 85 23

Velplejet fadøl – øl og spirituosa samt
et godt stykke smørrebrød i hyggelige
omgivelser

Økonomisk familiehotel Garni

Vendersgade 20 – Fredericia

Tlf. (05) 92 34 11

Et sted, der er værd at gæste...

Restaurant »SKIPPERKROEN«

Sdr. Voldgade . Fredericia . Tlf. 92 58 70

Hygge og stemning i dejlige omgivelser
Små varme retter samt smørrebrød

Til foreningsfester og møder anbefales

Haandværkerforeningens Restaurant

v/ O. B. Andersen

Vendersgade 61 – Fredericia

Tlf. 92 02 66

Lad turen gå til den nyrestaurerede

SKOVRESTAURANT BAMBI

(tidligere Skovpavillonen)

Skovvejen 12 – Hinnerup

Telefon (06) 98 66 66

Et 1. kl.s madsted i hyggelige omgi-
velser. - Selskaber modtages indtil 300
couv. – Kørestol-venlige forhold

EXPRESSO CAFETERIA

Gothersgade 55 - Fredericia

Telefon 92 19 30

God daglig middag samt lækkert
smørrebrød

Åben hver dag fra kl. 6.00–22.00

Ny indehaver:

A. Susgaard Jensen

Stedet med den hyggelige atmosfære

RESTAURANT LA ROSE

Allégade 23 - Horsens - Tlf. 62 58 09

Nyt værtspar: Gurli og Kaj Hansen

Man spiser godt på...

RESTAURANT TRØJKA

Gyldenløvesgade 10 . Århus . 16 45 94

Selskaber modtages indtil 70 couv.

Nyt værtspar: Gerda og Freddy Hansen

3. maj: **Valby**. På grund af en sprunget sikring i sikringsanlægget i Valby brød signalanlægget i eftermiddag sammen og bragte forstyrrelser i toggangen for både nær- og fjerntrafik. I en halv times tid måtte togene rangeres gennem stationen, og der opstod forsinkelser på op til 20 minutter.

6. maj: **Dampskibsselskabet Ærø** fejrer i dag 100 års jubilæum. I dagens anledning kunne passagererne købe billetter til rejse mellem Svendborg og Ærø til samme pris som for 100 år siden, nemlig 2 kr. I dag er prisen 23 kr. Selskabet er ældste færge-selskab i det sydfynske øhav.

7. maj: Vesttysklands forbundskansler Willy Brandt meddeler, at han går af som forbundskansler på grund af spionageaffæren fra hans nærmeste medarbejder. Brandt tager det fulde ansvar for skandalen, men hædres af store menneskemængder for sin indsats som kansler.

12. maj: **Tørsbøl**. En 42-årig kvindelig bilist blev i dag påkørt af toget i en overkørsel og dræbt. Toget kom fra Tinglev og slæbte bilen 300 m med sig hen ad banelinien.

12. maj: **Malling**. En 62-årig kvindelig fører af en personbil blev i dag påkørt og dræbt på en ubevogtet overskæring ved Malling station.

15. maj: **Folketinget** vedtog i dag efter en uges hektiske forhandlinger Venstregeringens lovforslag om afgifter på en række varegrupper, omend i modificeret form. Vedtagelsen skabte uro og arbejdsnedlæggelser på arbejdspladser over hele landet i et omfang, som ikke i mange år er set mage til. Desuden gennemførtes en række demonstrationer landet over.

16. maj: **Arbejdsnedlæggelserne** på grund af de vedtagne afgifter fortsatte i dag i endnu større omfang. De fleste dagblade udkom ikke, og bl. a. var mange kollektive transportmidler lammede bl. a. en del af DSBs færgeruter. Især skabte indstillingen af jernbanefærgerne på Storebælt store problemer for trafikens afvikling.

19. maj: Frankrig går til valg. Afgørende runde af det ranske præsidentvalg ender med sejr til Giscard d'Estang.

21. maj: Generaldirektør Povl Hjelte overrakte i dag fire frirejser til Nakskov Skibsværfts direktør Olav Kongsted under en præsentationssejlad med værftets nybygning nr. 203, M/F PRINS HENRIK. Rejserne skal fordeles mellem værftets ansatte som belønning for godt udført arbejde med de to nye Storebæltfærger. Til gengæld overrakte værftets direktør DSB et billedskærerarbejde, foretillende Nakskov Byvåben, og udførte ønsket om, at det må få plads i salonen på M/F PRINS HENRIK.

26. maj: Ny køreplan »K 74« træder i kraft. Det første Tee-tog afgår fra København.

27. maj: Den nye franske præsident Giscard d'Estang tiltæder.

28. maj: **Aachen**. »Nordexpress« fra København til Paris blev i formiddag påkørt af et godstog, som pludselig kørte ud i siden på eksprestoget. Omkring 20 mennesker blev lettere kvæstet, deriblandt tre danskere, men alle kunne efter endt behandling udskrives. Årsagen til uheldet er endnu ikke klarlagt.

23. maj: **Helsingør**. Eksprestoget til Stockholm kørte i formiddag ind i et standsende godstog mellem Snekkersten og Helsingør. Godstogets bageste vogn knustes, og der skete kun materiel skade.

25. maj: **Storstrømsbroen**. En lastbil læsset med 10-12 stk. 12 m lange gran-kævler skulle til morgen passere en bus på broens smalle kørebane. Da lastbilen skulle holde ind til siden, rev en af kævlerne sig løs, og efter at have ramt en lysmast rullede den ind på sporet, hvor man kort efter ventede et eksprestog fra syd. En forbipasserende underrettede politiet, som straks underrettede fjernstyringscentralen i Nykøbing Fl., hvor man intet kunne gøre, da toget havde passeret sidste signal før broen. Lastbilens tyske chauffør havde været snar-rådig og havde med bilen hydrauliske kran fået kævlen hevet tilbage på bilen, inden toget nåede frem. En katastrofe var afværget.

31. maj: Pinsetrafikken fik en besværlig start, da fjernstyringen mellem Holbæk og Roskilde fredag eftermiddag svigtede. Der opstod som følge af uheldet en del forsinkelser.

2. juni: Pinsedag. Forfatteren Tom Kristensen dør.

Sjælland

KONGELUNDSKROEN

v/ A. Bach-Sørensen

RESTAURANT . STEAKHOUSE
Spec.: ÅBEN GRILL

Kalvebodvej 270 - 2792 St. Magleby
Telefon (01) 53 31 57

C. STEINMETZ & SØN

Blikkenslageri - sanitet - skiffer
bygningarbejde
Udfører arbejder for DSB

Lindegårdsvej 37 . Charlottenlund
Telefon Ordrup 704

G. MEULENGRACHT-JENSEN

Maskinfabrik

Eversvej 11 . Kbh. F. . tlf. GO 9496

Motortroljer og tårntroljer til DSB

Frederiksberg Karosserifabrik

P. Andersensvej 17 . København F

Telefon FA 374 - GO 4525

Førerhuse til specialtroljer

Å/s HOLBÆK EKSPRESTRYKKERI

Lundemarksvej 18

HOLBÆK

OFFSET - BOGTRYK

P. NORDSTEN Å/s LANDBRUGSMASKINFABRIK

HILLERØD

MISSIONSHOTELLET

Slotsgade 5 . Hillerød

Telefon (03) 26 01 89 og (03) 26 21 95

Hyggelige selskabslokaler

Århus

Når det gælder blomster, buketter, kranser og dekorationer går vi til

JANES BLOMSTER

ved Birgit Møller

Sdr. Allé 24 - Århus - Tlf. 13 97 17

Vær prisbevidst - gå i

DELIKATESSEN

ved slagtermester H. Jensen

Otto Rudsgade 47 - Århus

Telefon 16 87 61

Flæsk, kød og hjemmelavet pålæg
Møre oksestege - Vi har altid et godt tilbud til fryseren

KØB DET BEDSTE - DET GØR VI!

FJERNSYNS SERVICE

Jægergårdsgade 102-104 - Århus

Telefon 13 29 33 - 13 26 57

Fast pris for reparation

Rabat til pensionister

Vi har Arena som hovedforhandling i
Stor-Århus

Hvor godtfolk mødes

RESTAURANT BLÆKSPRUTTEN

Viggo Stuckenbergsvej 13 - Århus

Telefon 16 12 49

ØL - SNAPS - HÅNDMADDER

Et ekstra godt tilbud søndag formiddag:

**Kom og få en pot gratis billard
fra kl. 10 til 13.**

Vil De være sikker på en god ferie - så bestil hos

ULTRA REJSER

Nr. Allé 76 - Århus - Tlf. (06) 13 50 88

Ring og få et godt tilbud

Vi har 14 dages rejser på gode hoteller til næsten ingen penge

Vor leverandør er ...

GAMST BLOMSTERS EFTF.

ved L. Støve

Sdr. Ringvej 47 - Århus - Tlf. 14 26 29

Årstidens blomster - buketter
samt kranser og dekorationer

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker

Banegårdsplads 16 (ved SAS) - Århus

Telefon 13 77 22

Årstidens FRUGT og GRØNT køber
vi hos

HANS KVIST'S EFTF.

- det er Lykke -

Nørre Allé 17 - Århus - Tlf. 13 68 66

Altid 1. kl.s kvaliteter

TOBAKSFORRETNINGEN

ved M. Wenstrup

Skovvejen 48 - Århus - Tlf. 13 22 13

Alt i tobak - vine - spirituosa

Stort udvalg i rygeartikler

ÅRHUS MINI-TRANSPORT

Små og store varevogne

Kørsel efter taxameter

Radiodirigerede vogne

Altid en vogn til Deres behov

Rutinerede chauffører

Hurtigste transport

Ingen transport er for lille

Ingen transport er for stor

Også flytning for private

Døgnvagt - også søndagskørsel

Ring (06) 13 39 99

Vi kører til

DANNERS AUTOVÆRKSTED

Fredensgade 42, Århus. Tlf. 12 27 37

**1. kl.s autoreparationer udføres på alle
vognmærker med garanti for faglig
kvalitet.**

VÆRUM'S EFTF.

ved H. Fiirgaard

LÅSETEKNIK og FINMEKANIK

Alt i nøgler og låse

Reparationer af låse og dørlukkere samt
montering af nye låse

Christiansgade 30, Århus - Tlf. 12 46 60

Kør til specialværkstedet og få
foretaget **garanti-rustbeskyttelse**
med tectyl efter ML-metoden
og FDMs forskrifter ...

CAR PROTECT

ved Torben Johansen

Nørrebrogade 22-26 - Århus - 13 48 96

NB. Specielt tørreanlæg som tørrer

Deres vogn totalt

6 års garanti på nye vogne

STOFFER'S

knallert- og cykleservice

Martin Vahlsvej 11 - Viborggården

Telefon 12 59 77

Reparationer fra dag til dag udføres
med fagmæssig garanti

Stort udvalg i nye cykler samt reserve-
dele. NB. Rabat til etatens folk.

Når det gælder sport, fiskeri og
campingartikler - så gå til

Hjørnet af Frederiks Alle'
og Banegaardsgade
Tlf. (06) 13 00 56

Svifter fjernsynet - så

TV-SERVICE-VAGTEN

Orla Lehmanns Allé - Århus

Tlf. 19 04 35 - Atten: 16 65 79

9 af 10 reparationer hos kunden

»Køb kun det bedste - det gør vi«

MATHIESENS FØDFORSYNING

(Fris.øvs eftf.)

Sct. Pauls Plads 17, Århus. Tlf. 12 17 44

1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet
pålæg og salater.

Prøv vor gode medister

Stedet for moderne hårpjeje

RYESGADES DAMESALON

ved Inge Nielsen

Ryesgade 28¹ - Århus - Tlf. 12 28 60

Speciale: Klipping samt formskæring

FRA FORRETNINGS- VERDENEN

COLLSTROP – DANSK TRÆIM-PRÆGNERING A/S, kendt gennem mange år som leverandør til etaten af bl. a. sveller, og kendt blandt kolleger som leverandør af trykimprægnerede hegn, har som omtalt i dagspressen taget en ny fabrik i brug – en avanceret form for fremstilling af hegnsmaterialer, placeret i Ishøj, vest for København.

Nu har det kendte firma også etableret sig i Sverige med et savværk i DALARNE. Vi kan imødesee en dansk industrivirksomhed, der såvel på det nationale, som på det internationale marked, vil stå godt rustet i fremtiden.

v.j.

Forretningsnyt

Rutebilstationens kiosk og cafeteria, Herning, har skiftet indehaver, idet fru Tove Akehøj har overtaget ledelsen af forretningen.

Cafeteriet har fået en ansigtsløftning idet der bl. a. er indsat nye møbler, som giver lokalet et venligere og hyggeligere præg og som sammen med en hurtig og høflig betjening nok gør forretningen værd at gæste.

Alle kan umuligt være lige umulige bag et bilrat

sagde vi i 1963, da vi som modtræk til de øvrige forsikringsselskabers forhøjelse af autopræmierne med 20 pct. startede ASSURANCE INSTITUTET. De øvrige forsikringsselskaber ville ikke lytte til vort argument – overskriften – og man ønskede ikke, og ville heller ikke opdele bilisterne i de præmiegrupper som vi kender i dag. Derfor bør alle, der har deres bil forsikret i andre selskaber sende en venlig tanke, måske en skærv til Assurance Institutet for de million-, måske milliard-beløb bilisterne er sparet for indtil nu.

Assurance Institutet som er et 100 pct. forbrugerejet forsikringsselskab, blev startet i august 1963, men allerede i disse dage for 11 år siden blev Jernbanernes Autoforsikringsklub stiftet og medens disse linier skrives, er klubben ved at modtage medlem nr. 1.000!

Klubben nåede hurtigt op på de 100 medlemmer, som var nødvendigt for at man kunne danne en selvstændig økonomisk enhed i ASSURANCE INSTITUTET, der som bekendt er et forsikringsselskab, som af praktiske grunde har antaget aktieselskabsformen, men som i virkeligheden hviler på gensidighedsprincippet. Selskabet dannes i dag af ca. 30.000 privatbilister fordelt på omkring 150 automobilforsikringsklubber oprettet inden for større virksomheder, foreninger, statslige og kommunale institutioner, organisationer m. m.

Klubbens resultat for 1973 – og det er jo det, som ifølge sagens natur først og fremmest interesserer bladets læsere – blev meget fint, og det kunne se ud til, at styrelsens appel til medlemmerne om hensynsfuld kørsel er blevet fulgt. Klubbens medlemmer anmeldte i løbet af 1973 ialt 278 skader til AI; det svarer i gennemsnit til, at ca. hvert fjerde medlem anmeldte en skade. Medlemmerne indbetalte en samlet forskudspræmie på kr. 567.109,-, og da skaderne var betalt og der var afregnet med vor reassurance og administration, var der tilovers kr. 73.286,- svarende til en overskudsprocent på + 12,9 pct.

Til sammenligning kan nævnes, at det tilsvarende resultat i henholdsvis 1971 og 1972 var underskud på ÷ 17,7 pct. og ÷ 30,4 pct.

Så vi har virkelig anledning til at være tilfredse. Resultatet svarer således til, at nettopræmien i 1973 pr. kvartal for kasko- og ansvarsforsikring af en vogn i vægtklasse 800–999 kg, f. eks. VW 1303 eller Morris Marina, blev kr. 142,- i tarifområde I, i tarifområde II blev det kr. 131,- og i tarifområde III kr. 103,-. Det må vist siges at være billigt. Man må dog erkende, at andre

Skive

Skive tandteknik

Viborgvej 3 . Tlf. (07) 52 26 46

Klinik for fremstilling og indsætning af tandproteser

Billige guld- og stålgeranter

Omstillinger og reparationer

Vil De ha' noget lækkert – – –

Vestergades Grill-bar

Vestergade . Skive . Tlf. 52 50 07

Det er os med de lækre pølser og grill-kyllinger ...

Ring og bestil – og den er klar

Gerda og Bente

grupper har gjort det bedre; den bedste gruppe opnåede således et overskud på + 36,5 pct.

Disse tal taler et tydeligt sprog og virker selvsagt overbevisende. Det er en klar dokumentation af fordelene ved ASSURANCE INSTITUTETS traditionelle præmiesystem, som tilgodeser hensynsfuld og fornuftig kørsel og som ikke straffer den bilist, som har belastet selskabet med en måske endog uforskyldt skade – f. eks. en parkeringsskade med ukendt skadevolder eller knust frontrude – med tab af bonus eller rabat, således som det er tilfældet i andre forsikringsselskaber, hvor spørgsmålet om, hvorvidt det overhovedet kan betale sig at anmelde en skade, giver anledning til omhyggelig overvejelse, rådslagning med reparationsværksted etc.

Styrelsen i »Jernbanernes Autoforsikringsklub« benytter denne lejlighed til at udtrykke sin påskønnelse af den gode kørsel i 1973. Medlemmerne, som

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underforinger
Overenskomst med sygesikringen

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

damms
radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Århus og omegn

VESTBYENS BLOMSTER

Jens Baggesensvej 40 - Århus
Telefon 16 68 67

Alt i årstidens friske planter og afskårne blomster. Fikse visitbuketter

Tandlæge

MOGENS MAALØE

Ny Solbjerg
Amtsvejen 75 A - Tlf. 92 80 12
Konsultation mandag-fredag
8,30-12 og 13-16

Langkærparken's Akvariehandel

Glasakvarier 5-162 liter - mange slags fisk samt alt tilbehør

E. MIKKELSEN - Telefon 24 04 50
Torstilgårdsvej 86 kld. - Tilst
(indg. i gavlen)

Tandlæge Lars Gammelgaard

Broparken - Brobjerg Parkvej 55
Egåbro
Telefon 22 08 05
Konsultation efter aftale

Det store udvalg i moderne tæppebelægning finder vi hos

J. L. TÆPPER

Åboulevarden 51 . 8000 Århus C.
Telefon (06) 13 99 32

NB. Vor fuldt monterede prøvevogn kommer også gerne hos Dem og afgiver tilbud uden forbindende.

»Køb det bedste - det gør vi»

Slagtermester T. H. FRÆNDE

Rosenvangs Allé 186 . Højbjerg
Telefon 28 08 22

1. kl. kød og flæsk samt hj.lavet pålæg
Spec.: Prøv vor hj.lavede spegepølse

Forkort rejsen med en lommeroman fra

EJJA KIOSKEN

P. P. Ørumsgade 26 - Århus
Telefon 14 37 91

Aviser - uge- og månedsblade samt alt i papirartikler, tobak, konfekturer, is, øl og sodavand

Byens nye gave- og brugskunstforretning - et besøg lønner sig -
m a r g i t

Lige over for Århushallen
Sct. Knudsgade 2 - Tlf. 19 06 50

Skal De have fest eller hyggeaften? - så ring - vi leverer maden!

Smørrebrød, platter, Det kolde bord, frokostretter, festmiddage

Frederiksberg Dinér Transportable
Frederiks Allé 102, Århus. Tlf. 12 48 72

Vi kører til . . .

Automekaniker Kjeld Damsgaard

Ålborggade 26 - Århus - Tlf. 12 71 06
Alle former for autoreparationer udføres på samtlige vognmærker
Fin-fin service

CHEVRON SERVICE

ved P. C. Andersen
Grenåvej 189 - Risskov - Tlf. 17 73 69
Benzin - olie - vask - smøring samt stort udvalg i autoudstyr.
Quick-service udføres

Specialforretningen med det førende udvalg i musikinstrumenter

HAGSTRØM MUSIK

Klostertorv 3 - Århus
Tlf. 12 54 12

Tag brød med til kaffen fra . . .

LASSES BAGERI

Vestre Ringgade 176, Århus, tlf. 129094
1. kl. lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

Vi handler med fordel i . . .

MEJERIET

ved Finn Erik Kjeldsen (ny indehaver)
Stadion Allé 13 - Århus - Tlf. 12 77 82
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter samt stort udvalg i kolonialvarer
NB. Søndag åben fra kl. 6-10

KARDINAL

Sct. Pauls Plads 19, Århus, tlf. 13 77 99
Moderne binderi indenfor blomsterbuketter samt kranser og dekorationer
Stort udvalg i keramik

Vi anbefaler . . .

SALON ÅRESTRUP

ved E. Hyldgård
Emil Årestrupsvej 10 - Århus
Telefon 19 06 33

Moderne hårpleje både for damer og herrer . . .

Kør ind til . . .

TEXACO SERVICE STATION

Rosenhøj 30 - Viby J. - Tlf. 29 19 91
Benzin - olie - vask - smøring
Hurtig og fagmæssig betjening
Husk at bestille tid og husk vor ekstra service for den travle bilist hver torsdag aften. Smøring og olieskift til kl. 20

Deres slagter . . .

M. MIKKELSEN

Tretommervej 44 - Risskov
Telefon 178 178

1. kl.s kød - flæsk samt hjemmelavet pålæg og delikatesser

Hobro

Vi handler hos

KØBMAND BORUP

Handest Frikøb . Hobro . tlf. 45 22 14
Alt i kolonial - konserver - tobaksvarer
vin - øl - spirituosa
Købmanden med den gode kaffe

Smyk Deres hjem med . . .

HOBRO BLYRUDER

Jernbanegade 1 - Tlf. 52 28 30
Blylamper føres i flere modeller
Kig ind og få et godt tilbud uden forbindende

Kør til

MØLLERS AUTO

Løgstørvej . Hørby-Hobro . tlf. 52 05 31
Benzin - Olie
1. kl.s autoværksted - reel behandling udføres af fagfolk - på alle vogntyper

alle er ansat ved DSB eller privatbørn, kan glæde sig til om kort tid at modtage udbetaling af »overskudspræmiebeløbet«, og vi håber, at det vil give inspiration til fortsat god kørsel således at vi i de kommende år vil opleve gentagelser af det positive resultat i 1973.

Ove Knudsen,
godsekspeditor,
Styrelsesformand A 09.

Når det gælder selskabsfoto, så gå til

Fotograf Leif Tychsen
Adelgade 2 . Skanderborg . tlf. 52 16 58
- KOMMER OVER ALT -
Farvefilm modtages til fremkaldning

FOTOHOBBY

Små negativer

Medens mange veje siges at føre til Rom, er der betydeligt færre snævre stier og veje til det gode miniature-negativ.

Den største ulempe ved 24x36 og andre små negativformater er, at de altid må forstørres for at blive et billede i normalt se-format. Og her optræder allerede den største fejl, idet de færreste fotoamatører udnytter negativet fuldt ud. Ved optagelsen skal man sørge for at fylde mest muligt af negativet for derved at undgå den helt urimelige forstørrelsesgrad og således opnå både skarpere og mere finkornede billeder. Gå derfor tæt på motiverne og lad dette fylde hele søgeren.

Ved valg af film er det værd at vide at hurtig film giver større korn ved forstørrelser end langsommere film. Langsommere film er derved også mere skarptegnende.

De små rystelser, som næppe er synlige på det lille negativ, forstørres voldsomt op og giver uskarpe forstørrelser. Det må derfor være en gylden regel at lukkertider på 1/25 sek. eller længere absolut kræver optagelse ved hjælp af stativ eller i alle tilfælde et fast underlag.

Når vi nu taler om vejen til det gode miniature-negativ, må vi benytte lejligheden til at rette en udbredt misforståelse, nemlig at den mindste blænderåbning giver den største skarphed. Den mest ideelle blænderåbning ligger som regel mellem tredje og fjerde indgravede blænderindstilling på apparatet.

Man kan eventuelt lette hukommelsen ved at mærke kameraet med en lille klat neglelak.

Det er ligeledes vigtigt, at filmen ikke over- eller undereksponeeres. Undereksposering giver tab af de detaljer i skyggerne, som skulle medvirke til den større kontrast og tydelighed i negativet. For opnåelse af den rigtigt belyste film kommer man næppe uden om en belysningsmåler. Og benyt så den korteste eksponeringstid, det giver finkornethed og skarphed.

Nu er der jo mange andre ting, der er medvirkende til at give gode negativer, bl.a. fremkaldere der bruges, men hvis man holder sig til de fremkaldere, som filmfirmaerne selv bruger eller anbefaler, er man da helt godt hjulpet, så brug dem.

Den, der har brug for at få den yderste følsomhed ud af sine film ved fremkaldelsen, kan opnå dette gennem en forlængelse af fremkaldelsen eller gennem en forhøjelse af fremkaldertemperaturen. Man kan også kombinere begge metoder.

Det er vigtigt at man før fremkaldelsen er klar over, at ikke kun følsomhedsudnyttelsen stiger ved forlængelse af fremkaldertiden, men også negativkontrasten. Mange motiver med stor lyshedskontrast kan man magte ved, at man belyser rigeligt og fremkalder knapt. Deraf følger at langtidsfremkaldelse kun er betydningsfuld, hvor negativkontrasten uden fare for billedet kan blive begyndt. Og af det følger, at man for langtidsfremkaldelse kun skal benytte en fremkalder, der slår bro over lysmodsatningerne. Altså en fremkalder der arbejder blødt og garanterer en høj følsomhedsudnyttelse fra begyndelsen.

Godt egnet er: Rodinal, fortyndet 1:100 og Blå Neofin.

For Neofin gælder, at forlængelse af fremkaldertiden på 30 pct. giver en stigning af den brugbare følsomhed med 1/2 blænder. Gradationen stiger så fra Beta 0,6 til mindst 0,8. Forlænger man fremkaldertiden med 50 pct., så svarer stigningen af den brugbare følsomhed til 1 blænder, Beta-værdien forhøjes så til ca. 0,9.

Denne fremkaldelsesmetode er formålstjenlig for optagelser i mørkt vejr og ved ringe motivkontrast. Alt i alt muliggør Neofin-metoden ved hjælp af langtidsfremkaldelse et udbytte på ca. 2 blænder.

Knud Sidal.

Ålborg

Ind til

SERVICENTER

ved Ib Simonsen

Jyllandsgade 22 - Ålborg - Tlf. 13 90 50

Stort udvalg i autoudstyr

Spec.: Quick service samt kulitetest udføres

Autoutlejning af nye Volvo - VW

Specialforretningen med det førende udvalg...

URE OG BRILLE CENTRET

Bispensgade 13 - Aalborg

Telefon 12 28 28

(tidl. Schweizer Ur-import)

Østerbro Glarmesterforretning

v/ Per Hjarne Jørgensen

Østerbro 70 - Ålborg - tlf. 12 32 18

Glarmesterarbejde af enhver art
Reparationer såvel som tilbud og
overslag gives
Indramning - Billeder

Vi handler med fordel hos...

HAGSTRØM MUSIK

ved Willy Berg

Prinsensgade 38 . Ålborg

Telefon 13 29 01

Stort udvalg i MUSIKINSTRUMENTER
samt TILBEHØR

Hjørring

Vi handler i...

DET BLAA HJØRNE

Jernbanegade 27 . Hjørring

Telefon 92 06 20

Kolonial - Vin - Tobak - Konserver
Bedst og billigst

De bedste tilbud får man hos....

SYMASKINEIMPORTEN

ROYAL-CONSUL

ved Kaj Skinhøj

Jernbanegade 7, Hjørring. Telf. 92 29 16

Fredericia

Det betaler sig at købe ind hos ...

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Vi kører til

TEXACO SERVICE

ved mekaniker Edmund Andersen
Vejlevej 22 - Fredericia - Tlf. 92 58 48
Benzin - olie - vask - smøring - auto-
udstyr - Spec.: Dæk- og batteriservice

Stedet hvor mandfolk handler

RASK-TØJ

til far og søn ...
Vestcentret - Telefon (05) 92 73 45
7000 Fredericia

NORGESGADES CAFETERIA

Norgesgade - Fredericia - tlf. 92 37 39
Hver dag varm middagsret -
lækkert smørrebrød - grill-retter -
bøfsandwich - hot-dog m. m.
Altid frisklavet kaffe
NB! Vi åbner kl. 7.30

Vi handler i

SOL-ISBAR

ved Jytte Vestergaard
Jyllandsgade 65, Fredericia. Tlf. 92 24 60
Stort udvalg i chokolade og konfektur
Bestilling på dessert-is modtages
Spec.: »Gammeldaws isvafler«

Tank op hos det Danske Lavprisselskab

K H BENZIN

ved K. Pedersen
Vestcentret - Fredericia
Telefon 92 67 60

Vi er altid billige, ikke bare nogle få
dage - men hver dag hele året

TV HUSET

Vasegården . Fredericia . Telf. 92 44 68
Stort udvalg indenfor RADIO - TV -
BÅNDOPTAGERE - KASSETTESYSTEM
samt de mere avancerede systemer

Det førende udvalg i CYKLER - KNAL-
LERTER samt TILBEHØR - så

LARSENS CYKELSERVICE

Nymarksvej 27 - Fredericia
Telefon 92 29 85
1. kl.s reparationer udføres med
fagmæssig garanti

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

O C GRILL-HOUSE

Ekspert I
Grill - Kyllinger - Bøf - Sandwich
Forårssruller - Hot Dogs - Fiskefileter
Pommes Frites - Øl - Vand
Is - Tobaksvarer m. m.
Åben kl. 15-23 - Mandag lukket
Rahbeksvej 2 . Fredericia . tlf. 92 28 95
- også ud af huset
- ta' med hjem ...

Specialforretningen med det førende
udvalg i sportsudstyr

SPORT CENTRET

DANMARKSGADE 40 FREDERICIA - TLF. (05) 92 36 93
,Centret for sportsfolk'

Danmarks gade 40 (hj. af Købmagerg.)
Tlf. (05) 92 36 93 - Fredericia

Det store udvalg i kjoler, bluser
og nederdele finder man hos

ELSE'S KJOLER

Vesterbrogade 48 . Fredericia
Telefon 92 21 43

Kvalitetsvarer til absolutte bundpriser

FREDERICIA UDLEJNING

ved Jens P. Olsen
Kongensgade 20 . Fredericia
Telefon 92 48 80

Alt i maskin- og håndværktøj - Taljer -
Donkrafte - Stiger - Havefræsere m. m.
Til afdækning har vi såvel nye som
brugte presenninger

Hent gode råd hos fagmanden - gå til

FARVE NYT

ved K. Skousen
Tlf. (05) 92 76 98 - Vestcenter
Fredericia

Ind til

ESSO SERVICE

ved E. Haudrum
Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 60
Benzin, olie, vask, smøring, autorepara-
tioner samt Quick-service udføres
Undervognsrensning og -behandling

Følg Gulfstrømmen til

GULF SERVICE

Mogens Espensen
Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 25
Quick-service samt reparationer udfø-
res - Spec.: Dækservice - Dæk til ca.
1/2 pris (nygummierede)

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia
Telefon 92 11 55

Nummeret for moderne tøjhygiejne

Såvel vask som kemisk rens og pres
NB. Vi henter og bringer gerne

Det førende udvalg i TV - RADIO samt
BÅNDOPTAGERE finder vi hos

CENTER TV - RADIO

Vestcenter - Fredericia - Tlf. 92 67 73
Hvor SERVICE er i højsædet -

Det store udvalg i moderne belysning
finder man hos ...

HJEMMETS BELYSNING

ved aut. El-installatør Jørgen Madsen
Prinsessegade 36 - Fredericia
Telefon 92 02 36

Vejle

Hans Hjort's Skibshandel

v/ Kaj Holm
Havnen 4 - Vejle - Tlf. 82 14 95

Specialforretningen med det
førende udvalg ...

Købmand Th. Abrahamsens Eftf.

v/ Erland Storm
Enggade 13 - Vejle - Tlf. 82 10 29
1. kl. kolonial - konserves - vine -
spirituosa. - Prøv vor fine kaffe

MODEL-JERNBANE

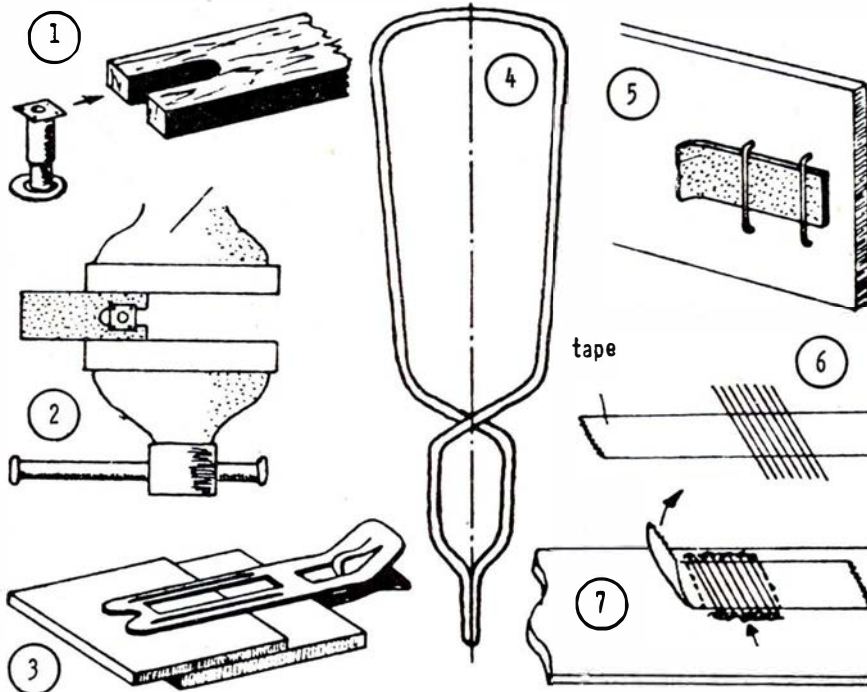
Byggetips (3)

Fastlodning af puffer

Fastlodning eller fastlimning af fjederpuffer kan være en drilagtig sag, fordi man som regel har brug for tre hænder. Man kan ikke samtidig holde på pufferplanken, på pufferne og på loddekolben hhv. limpipetten.

Her kan et lille hjælpeværktøj (1) af et stykke 2-3 mm pertinax eller krydsfiner gøre nytte. Stykket forsynes med en slidsformet åbning, der svarer til pufferhylstrets diameter.

Pufferen anbringes med tallerkenen nedefter, således at pufferhylstrets bagplade ligger an mod pertinaxstykket. Dette fastspændes forsigtigt i skruestikken (2), hvorefter man nu kan bruge begge hænder til det øvrige arbejde.

Hårclips som holdere

Hårclips er velegnede på modelværkstedet. Skal man holde små dele sammen under lodning eller limning, er en hårclips ofte den bedste hjælper (3).

»Hårlokkeholderen«s størrelse og fjederkraft gør den anvendelig til mange formål.

En simpel fjederklemme

Hvor man ikke kan få plads til en hårclips, kan man måske i stedet bruge en lang, smal fjederklemme (4).

En sådan fjederklemme bøjes af en 2-3 mm tyk fjedertråd, eller af en cykeleger, hvis ender bankes flade. De omtrentlige mål fremgår af fig. 4. Længden 8-10 cm.

Fummelfingrede lodde- og limningsopgaver kan nu let løses, idet fjederklemmen aflaster hænderne.

Gribestænger

For at kunne fastgøre gribestænger og håndbøjler i ensartede afstande fra vognsiden, anbringer man under lodning/limning et passende tykt stykke karton mellem gribestang og vognside.

På denne måde får alle gribestænger samme afstand fra vognsiden, og alle bliver parallelle med vognsiden (5).

Gittervinduer

I post- og rejsegodsvogne er vinduerne sikret med gitterstave. I model kan sådanne udføres således:

Vejle

Tandlæge

KNUD WARNICH JENSEN
(Holger Kaltofts Eftf.)

Nørregade 2 . Vejle . tlf. 82 02 60
Konsultation efter aftale

Glarmester E. Tofts Eftf.

v/ Ove Frederiksen

Nørrebrogade 29 - Vejle - Tlf. 82 05 96

Alt glarmesterarbejde udføres -
såvel nybyg som reparationer
Tilbud og overslag gives

Vi kører til ...

MOBIL SERVICE

ved automekaniker Niels H. Pedersen

Gormsgade 1 - Vejle - Tlf. 82 72 15

Benzin - Olie - Vask - Smøring

Autoreparationer udføres

NB! Specialtilbud i

autoudstyr - dæk - batterier

Ind til ...

INDBO

Hvass' Eftf.

Grønnegade 12 . Vejle . Tlf. 82 01 77

På en strimmel tape klæber man ensartede, ca. 0,3 mm tykke pianotråd-»tremmer«, med ønsket afstand mellem tremmerne (6).

Så vender man tapen om og lægger den på vinduesåbningen, der allerede er dækket med »glas«. Trådenderne duppes med lim. Når limen er tør, trækkes tapen af, og tremmerne sidder nu pænt, som de skal (7).

Enkeltvis fastlimning af tremmerne må frarådes, idet en sådan fremgangsmåde giver anledning til besværlig rykken frem og tilbage, når tremmerne skal rettes ind. Alligevel bliver de vindskæve, og samtidig opnår man at få hele vinduet smurt ind i lim.

J. B. Dyrkilde.

BP-tog MODELJERNBANE I 25 ÅR

NYT! Mappe med 15 forsk. skalategninger
af lok & vogne - incl. porto kr. 10,75.

BP-TOG i SPOR 0 - tilbudsliste mod 50 øre i
frimærker. - Ældre numre af Modelbane-nyt. - Skriv
hvad De mangler.

Skriv til **POSTBOX 184, 1005 KØBENHAVN K**

Herning

DALLS

HERREMAGASIN

Bredgade 27-33 . Herning
HERREHABITTER
Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn - Twist - Trevira

Gå til fagmanden,
når det gælder slibning ...

ELITE SLIBERIET

v/ G. Johnson
Østergade 27 - Herning - tlf. 12 33 69
Spec.: Slibning af plæneklippere,
såvel hånd- som motorklippere

Nyd en god kop kaffe
mens De venter

RUTEBILSTATIONENS KIOSK OG CAFETERIA

ved Tove Akehøj . Herning
Aviser - tobak - chokolade
Hurtig og høflig betjening

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved Aagaard Olesen
Sondergade 34, Herning. Tlf. 12 06 77
1. kl.s mejeriprodukter - lækker brød
og kager, kolonialvarer samt ol og vand

Gå til fagmanden når det gælder
reparation af håndplæneklippere -
motorplæneklippere og havefræsere

Lind Plæneklipper- og Havefræser-service

v/ Otto Vestergaard
Nr. Lindvej - Telefon 22 13 81
NB. Salg af nye maskiner,
haveredskaber og tilbehør

Når det gælder symaskiner - støv-
sugere og strikkemaskiner, går man til
fagmanden ...

ved Frands Frandsen
Vestergade 14 - Herning - Tlf. 12 22 51
Demonstration i hjemmet uden forb.

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 - Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00
Torsdag 9.30-17.00
Fredag 9.30-19.00

DORTHE KOLONIAL

ved Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 - Silkeborg
Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer ...
Prøv vor ekstrafine kaffe
Telefon 82 14 55

Stedet for moderne hårpleje ...

LENA-SALONEN

ved Inge Topic
Østergade 14, Silkeborg. Telf. 82 08 91
1. kl.s individuel behandling udføres

Vor leverandør er ...

SEJLING BLOMSTER

Østergade 16, Silkeborg. Tel. 82 25 88
Alt i årstidens blomster, buketter
samt krans og dekorationer

Them

Vil De have fagmæssig betjening ...

KNUDLUND AUTOCENTER

Reparationer og opretning af alle bil-
mærker med moderne tekniske hjælpe-
midler. Tilbud og overslag på repara-
tioner gives. Smøring, olie, dæk.
Køb og salg af biler.

KURT MIKKELSEN - Industrivej 2
Them - Telefon (06) 84 73 05

Spentrup

Bag den gode smag ...

KRINGLEN

ved bagermester Færgemann
Spentrup - Telefon (06) 47 74 01
Alt i lækker brød og kager
Konfekturer - fine gaveæsker
Husk vor lækre fødselsdagskringle

Horsens

STINNAS SMØRREBRØD

Beringsgade 1 - Horsens - Tlf. 62 56 29
Daglig madpakke efter ønske
Selskabssmørrebrød - anretninger
VORT MOTTO: Det, De ikke ser,
smører vi ...

Horsens

SUCCESS SMØRREBRØD

v/ K. Svane
Beringsgade 1 - Horsens - Tlf. 62 23 12
God daglig madpakke
Selskabssmørrebrød samt anretninger
leveres efter ønske
»Spis Dem glad i Svanes mad«

LYSET I/S

EL-INSTALLATIONSFORRETNING

v. E. Køpke Sørensen og Klaus Gøgsig
Kongensgade 8 . Horsens
Telefon 62 56 18 - 62 59 87
Alt indenfor moderne belysninger
samt el-installationer udføres
Batterier og ledninger til høreapparater

Vor dækspert er ...

Stort udvalg i radial- og diagonaldæk
samt helgummierede tyske slidbane-
dæk - hjulafbalancering og dækfret-
ning på moderne apparatur.
NB. Specialrabat til etatens tolk

Løgstrup

Løgstrup Blikkenslagerforretning og V. V. S.-Center

ved Leif Andersen
Skivevej 180 - Løgstrup
Telefon (06) 62 20 62
Alt i nyt - såvel som reparationer
Indhent venligst tilbud
Tilbud gives uden forbindende

Grenå

Vi handler i ...

Parkeringspladsens Kiosk

v/ Sv. Aa. Andersen
Torvet - Grenå - Tlf. 32 24 90
Aviser - Uge- og månedsblade samt
stort udvalg i tobaksvarer & konfekturer

Langå

SPAREKASSEN FOR LANGÅA OG OMEGN

Bredgade . Telefon (06) 46 13 22
Mandag-onsdag 9.30-15.30
Torsdag og fredag 9.30-15 og 16-17.30
Filialet: Stevnstrup-Torup

TAK

Et så lille og beskedent ord.

Vi fik at vide, at H. E. Rybro har rejst sig fra sin stol.

For 30 år siden, i vor allervanskeligste tid, fra Haarlev station, så jeg en dag en specialmeddelelse på et nyt blad, som jeg ikke havde i avissorteringslisten. Min nysgerrighed blev jo straks vakt, og skuffet blev jeg ikke ved at finde Jernbane-Bladet – og læse i det – i de mørke år kneb det jo ofte med tid til den slags læsning. Senere hen i mere rolige år blev det til at læse bladet 2-3 gange, som pensionist har vi jo god tid.

Kære Rybro – dit blad har været en glæde og stor fryd at modtage.

Tak for din dåd, du gamle redaktør.

Alle gode ønsker sendes for vort blad og vor nye redaktør.

Eth.

NYHEDER FRA TURISTFRONTEN

Det er i år 100 år siden, at Knuthenborg Park på Lolland blev færdiganlagt. Den nuværende ejer, grev Adam W. Knuths oldefars bror, lensgreve E. C. Knuth, skabte i sin korte levetid, han blev kun 36 år, dette imponerende anlæg, som i dag besøges af tusinder af mennesker hvert år. Grev E. C. Knuth var desuden på mange andre områder en initiativrig mand, bl. a. var han med til sammen med den tids største ånd indenfor finansverdenen, C. F. Tietgen, at anlægge Danmarks første privatbane, Maribo-Bandholm Jernbane, åbnet for driften den 2. november 1869.

Knuthenborg Park er anlagt i engelsk stil og har gennem tiden været rammen om mange botaniske seværdigheder. Men ved den nuværende ejers overtagelse opstod tanken om at videreudvikle parken til det, den er i dag, nemlig en moderne zoologisk-botanisk park. Tilgangen af sjældne dyrearter har gjort parken til et meget besøgt turistmål, og på det sidste har man sammen med Zoologisk Museum i København skabt en udstilling om de farer, der i dag truer med at udrydde mange dyrearter.

For at også ikke-bilister og andre, som ønsker at benytte de kollektive befordringsmidler, også skal have en chance for at se denne storslåede natur, har Knuthenborg i samarbejde med DSB, Lollandsbanen og Dansk Jernbane-Klubs museumstog etableret et særligt fordelagtigt arrangement, nemlig en udflugtsbillet, gældende til

tog fra København og til Maribo, omstigning til museumstog til Bandholm, hvorfra der kører bus rundt i parken. Hele dette arrangement koster kun 57 kroner og gælder hver lørdag hele sommeren.

–tl–

FRA KLUBBERNE

Dansk Lokomotivmandsforening har med stort flertal genvalgt den hidtidige formand E. Greve Petersen til formandsposten.

Dansk Jernbane-Klub havde i dagene 22.-27. maj en vellykket rejse til Polske smalsporbaner. Bl. a. var der lejlighed til at se og fotografere et af de tidligere Alsiske amtsbanelokomotiver og der var kørsel på baner med sporvidde 1000 mm, 750 mm og 600 mm, alle steder med damplokomotiver. Der deltog 39 medlemmer i rejsen.

En hollandsk jernbaneklub, »Stoomtram Hoorn-Medemblik«, som driver museumsbane mellem ovennævnte to byer, har købt Niebiill-Dagebiill-banens gamle Kielervogn T1, bygget i 1926.

DØDSFALD

Dementi

Under rubrik dagbog for april skrev vi under 11. april om 6 mennesker, der skærtorsdag var taget på fisketur på Guldborgsund. Båden kæntrade og alle faldt i vandet og druknede med undtagelse af banebetjent J. G. Svendsen, Nykøbing Fl., der reddede sig på land, hvor han lå i tre timer, før han kunne tilkalde hjælp. Svendsen befinder sig stadig på sygehus efter den kolde tur. Beklageligt nok anførte vi under Dødsfald, at Svendsen også var blandt de omkomne.

Lokomotivfører H. C. Mathiasen
fh. Næstved, 93

Baneformand Chr. P. Thomsen
fh. Kolding, 89

Stationsmester Hj. Borglund
L.B. Tryggelev 1944-55, 88

Lokomotivfører J. A. Hechmann
fh. Slagelse, 88

Værkmester S. P. Petersen
fh Cvk. Århus, 84

Kolding

ind til ...

ESSO Taverna og servicenter
ved Tage Olesen

Haderslevvej 211 . Kolding . Tlf. 52 10 65

Benzin – olie – vask – smøring
– autoudstyr – Quick service
samt auroreparationer udføres

Esbjerg

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

JERNE KIOSKEN

Skolebakken 130 . Esbjerg . Tlf. 12 30 91

Aviser, uge- og månedsblade
samt tobaksvarer

ARBEJDERNES LANDBANK

Filialen i Esbjerg

Kongensgade 13

De får råd – når De går i banken

Overportør S. E. Gravlev
fh. Løgstør, 81
Stationsmester N. A. Simonsen
Jejsing 1953-60, 80
Stationsforstander P. V. Pedersen
Stilling 1946-52, 80
Stationsforstander E. Zacorath
Mårslet 1941-62, 80
Lokomotivfører E. H. Sørensen
fh. Fredricia, 80
Lokomotivfører E. M. Gravesen
fh. Århus, 80
Stationsmester K. M. Thorsen
Ilskov 1946-66, 79
Billetkasserer N. C. F. Berg
fh. Esbjerg, 79
Banebetj. O. K. Sørensen
fh. Esbjerg, 78
Overbaneingeniør S. Due
fh. Sølvgade, 76
2. distr. Århus
Trafikkontrollør A. C. Klein
Cck Kbh., 76
Lokomotivfører G. Steffensen
fh. Tønder, 74
Lokomotivfører B. S. H. Jensen
fh. Herning, 72
Mangeårig leder af Danske
Jernbaners Turistsektion
Trafikkontrollør G. K. Roloff
fh. 1. Dist. T1, 72

Randers

Tank op hos

MOBIL SERVICE

ved Kristian Lauest

Aarhusvej 79 - Randers - Tlf. 42 97 56

Stort udvalg i autoudstyr. Dæk- og batteriservice - Alt i autoreparationer udføres med fagmæssig garanti

NB. Husk kiosken med chokolade, is tobaksvarer og blade

Jernbanens vognmand

M. O. MARKUSSENS EFTF.

ved Knud Thomsen

Godsekspeditionen - Randers

Telefon 42 05 80

Stedet med den intime hygge

VESTERBROS BODEGA

Viborgvej 38 - Randers - Tlf. 43 56 33

Vinstue og bar

Små lune retter og smørrebrød

Ny vært: KAI LASSEN

Det store udvalg i instrumenter, noder samt tilbehør finder vi hos

RANDERS MUSIK

ved Leif Bertelsen

Vestergade 13 - Randers - Tlf. 43 42 66

DEN GRØNNE KÆLDER

Vestergade 31 - Randers

Telefon 43 87 57

Vi kører til

K K K AUTOSERVICE

Kertemindevej 1 - Randers

Telefon 43 29 16

Alt i service, reparation og skader

Kurt Petersen - Kurt Fahlberg

Knud Risgaard Mortensen

Følg GULFSTRØMMEN til

GULF service

ved R. Solløk Mortensen

Strømmen 26 - Randers - Tlf. 42 30 04

Benzin - Olieskift - Smøring

Autoudstyr - Quick-vask

Autoreparationer udføres

Vi anbefaler den nye

SKØNHEDSKLINIK

v/ Dorit Lindström

Hyacintvej 11 - Randers - tlf. 43 07 23

Omhyggelig ansigtspleje sam Eplation

Åben kl. 9-14 efter aftale

Forkort rejsen med en

lommeroman fra ...

MARIAGERVEJENS KIOSK

v/ Gretha og Verner Balsby

Mariagervej 106 - Randers - 42 62 28

Aviser - Uge- og månedsblade samt

alt i papirartikler

J. VALBJØRN

Kolonial - Vine - Delikatesser

Vestergade 68 - Vesterport - Randers

Telefon 42 38 99

Brød til kaffen køber vi hos

Vesterbros Wienerbageri

ved K. E. Nielsen

Sennelsgade 6, Randers, tlf. 42 05 38

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Stevnstrup

Vi handler i

STEVNSTRUP BRØDUDSALG

ved LIS FRANDBSEN - Stevnstrup

Telefon 46 71 80

Alt i lækkert brød og kager - konfektur - is

Roslev

Bag den gode smag ...

Bagermester CARL NIELSEN

Vestergade 1 - Roslev - tlf. 57 10 66

1. kl.s lækkert brød og kager

Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Bestillinger på alt slags brød modtages

Hvor godtfolk mødes

GLYNGØRE CAFETERIA

God mad og kaffe

Her får De maden uden ventetid

Struer

Søndergades BP service

ved mekaniker Erik Christensen

Søndergade 31-33 - Struer - Tlf. 85 14 60

Alt i autoreparationer og autoopretning

udføres med fagmæssig garanti

Spec. Dækservice

Har De problemer med dæk, så ind til BÆK

STRUER SLIDBANEFABRIK

ved Villy Bæk

Strandvejen 51 - Struer - Tlf. 85 02 90

Slidbanedæk og nye dæk i alle størrelser

- Gratis montering og afbalancering

Vor leverandør ...

Købmand O. NØRGAARDS EFTF.

Jørgen Larsen

Vestergade 26 - Struer - Tlf. 85 02 78

1. kl.s kolonial - konserver - vine

- spirituosa samt tobaksvarer

Viborg

Når det gælder El-installationen, så ...

»EL-HJØRNET«

ved Finn Jørgensen

Dalbergsgade 4 - Viborg - Tlf. 62 14 60

Tilbuds- og regningsarbejde samt alt

indenfor reparationer udføres.

MATHIASGADES KONDITORI OG BAGERI

ved Inge Andersen

Sct. Mathiasgade 28, Viborg. Tlf. 620811

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

GRILLBODEN

St. Sct. Hansgade - Viborg

Telefon 62 71 61

Pølser - hot dogs - alt i lækkert grill

... det er os med de lækre kyllinger

Vinderup

Vær prisbevidst, gå i

CENTRA MARKED

v/ Leif Nielsen

Nørregade 11 - Vinderup - tlf. 44 11 30

Alt i kolonial - konserver - dybfrost

spirituosa - tobaksvarer

Stort udvalg i friske grøntsager

- vi har altid et godt tilbud

Lokomotivfører Zeiberger
fh Esbjerg, 61

Lokomotivfører B. Holm
fh Struer, 60

Stationsforstander Jacob Christensen
Langå 1966-73, 55

Rangermester Sv. Aa. Pedersen
fh Esbjerg, 47

Baneformand Th. Carlsen
Herning, 45

BOGHJØRNET

GYLDENDAL

Traneserien

Heinrich Böll:

TOGET KOM PRÆCIS

192 sider, kr. 11,75.

Her har vi så nobelpristageren Heinrich Bölls debutroman: TOGET KOM PRÆCIS. Vi møder den unge frontsoldat, der i 1944 efter endt orlov, kører tværs gennem Tyskland og ind i Polen, mod østfronten. En sådan rejse er langsommelig, og soldaten, Andreas, søger selskab hos to andre unge soldater. Der spilles kort, der spises og drikkes, alt sammen på endeperronen i en togvogn. Ind imellem sover de unge frontkæmpere, men der bliver også tid til tanker. Det er især tankerne, der bryder frem hos Andreas, bogan handler om. Hans barndom og ungdom. Hans møde med krigen ved fronterne i Frankrig, hvor det første sår tilegnes. Andreas tanker drejer sig også om fremtiden. Han har en knugende fornemmelse af, at han skal dø den kommende søndag. Toget når omsider Lemberg, og i tiden mellem to tog besøger de tre kammerater et bordel. Andreas møder luderer Oline, et møde der er ganske gribende beskrevet. Men manden med leen har også været med toget, og følger Andreas i Lemberg. En meget læseværdig bog. v.j.

Cutline of Irish Railway History.

304 sider, ill. David and Charles.

Newton Abbot, Devon, £ 6,50.

Det mest dramatiske ved irske baner er nok de mange sabotage-handlinger, der i årene er fulgt i kølvandet på uroen, men det tales der ikke meget om i bogen. Til gengæld bliver landets mange baneselskaber omhyggeligt beskrevet, og billedmaterialet vidner om endog særdeles primitive forhold, der helt er i tråd med hvad vi forestiller os. Bredsporede og smalsporede, men ingen normalsporede. Men de er nu også noget for sig.

- og bøgerne kan De se
uden forbindende hos ...

Karl Andersens Boghandel

ved Niels Chr. Green

Østergade 12 . Struer . Tlf. 85 00 13

A Regional History of the Railways of Great Britain:

Vol 4 The North East.

David and Charles, Newton Abbot

Devon. 240 sider, ill. £ 3,75.

Endnu en bog i serien, som efterhånden er ved at blive den mest omtalte i JB. Bogen viser alt fra ældste tid til i dag, hestetrukne og moderne skinnebuss, og en herlig sammenblanding af jeg ved snart ikke hvad, typisk engelsk og ikke særlig effektivt: men alt privatejet, og der var råd til konkurrence (skarp) og et fint overskud.

Die Modelleisenbahn 2.

296 sider, ill.

VEB Verlag für Verkehrswesen,

Französischer Str 13-14, Berlin.

DM 28,00.

Dette er anden del af bogen om modelbaner, første er allerede omtalt fordelagtigt, og der er lige så mange positive ting at sige om denne fortsættelse. I denne del er det først og fremmest driften på banerne, der er det overskyggende emne, og bygning helt sekundært. Til gengæld er næsten alle driftformer beskrevet med referens til virkelighed helt til teknikken med langsom og troværdig hastighed, velnok det der syndes mest imod hos mange.

Eisenbahn Hochbau.

VEB Verlag für Verkehrswesen,

Französischer Str 13-14, Berlin.

Denne bog er teknik, teknik for de der interesserer sig for rigtig jernbanebygning, ja selv for ingeniøren, hvis arbejde det er at konstruere og bygge. Derfor skal jeg som simpel amatør og kun beundrer afstå fra nærmere omtale. Men bogen ser yderst teknisk og overbevisende ud.

Schmalspurbahne Jugoslavien.

72 sider, ill. Bohmann Verlag,

Canovagasse 5, Wien, I. S 111,-.

Smalsporede baner i Jugoslavien er et kapitel for sig. Landets historie med opdeling gennem flere krige og tilhørsforhold til andre lande har dikteret ikke mindre end 5 sporvidder: 1435 mm = 8.528 km, 1000 mm = 166 km, 760 mm = 2.194 km, 750 mm = 42 km og endelig 600 mm = 203 km. Dette var i 1963, og i 1970 var kun 1435 og 1000 mm

tilbage, der førte med flere km, den sidste med færre.

Der er et righoldigt billedmateriale, som giver et fint indtryk af forholdene på disse særprægede baner.

Das Eisenbahn-Jahnhundert.

ca. 150 sider, ill. Franck'sche

Verlagsanstalt, Postfach 640,

D-7 Stuttgart 1. DM 29,50.

De tyske baners historie i ord og billeder, fortalt som historien om den tid, der mere end noget andet transportmiddel tilhørte banerne. De svang sig frem, og de var stærke konkurrenter til enhver anden form for transport (selv på floder og kanaler) hvor de ellers naturligt kunne konkurrere. Det er naturligt at fremhæve billedmaterialet, der nok er lige så betydningsfuldt som teksten. Der kan skrives mange ord, men ét billede kan også sige meget. jas.

Varta-Atlas 1973-74.

Mairs Geographischer Verlag,

7301 Kemnat-Stuttgart. DM 19,80.

En ny udgave af autoatlas over Europa med mest vægt på Tyskland. Et glimrende kort for den, der vil rejse i Europa med egen vogn, og det hvad enten det skal ske ad autobaner eller ad de mere ydmyge og meget skønnere småveje. Der er endvidere fortegnelse over større byer med forskellige akkommodationer, en værdifuld fører. jas.

Electric Railway Cars & Trucks 1905.

88 sider, stort format,

ill. Glenwood Publishers,

Post Office box 194, Felton,

Calif 95018. \$ 5,95.

Dette er et genoptryk af John Stephenson Co.'s katalog over elektriske sporvogne, påhængsvogne, godsvogne og tilbehør til disse, sådan som fabrikken var leveringsdygtig i 1905. Det var omkring den tid, hvor der virkelig var go i elektriske sporvogne, og enhver by med respekt for sig selv (i USA) måtte have mindst én linie, og helst flere, og disse skulle selvfølgelig hver for sig være af helt forskellig karakter (i samme by).

Det er fine illustrationer, men måske lidt triste set med et moderne entusiast-øj. jas.

SANKT HANS - JOURNALEN

NAVNLIG FOR SYLOGISTER

Red.: -bro

*Dersom det drejede sig om skæg
kunne også gedebukke prædike*

(Der mangler nu alligevel noget i bladet)

I kantaten til 25-års jubilæet for bladet fik redaktøren følgende påskrevet:

Ved Du en forhærdet Sjøel
med Parykken i Allonger (§)

men hvis Livslyst er reel:

— — — Avertissenoncer!

osv. osv. osv.

(§) Gl. Dommersymbol.

Og det er jo nok rigtigt – som der står – men har han nu alligevel ikke forstået at holde måde med livslysten. Jovist har der været annoncer fra alle landets egne om det mest forskellige lige fra motortog til blanksværte, men noget så væsentligt, samfundsnyttigt og alment menneskeligt som en *ægte-skabsannonce* er aldrig set.

Det har såmænd ikke skortet på direkte hentydninger ved redaktionsmøderne, men de er altså ikke blevet opfanget, skønt det jo ligefrem var oplysning om en skjult skat, ja, påvisning af en guldgrube, for nogle en faldgrube.

Sagen blev for alvor aktuel, da lærerne organisationsmæssigt rykkede os så nær, at der blev kontakt, og mangan ensom lærerinde, der jo ikke var forvænt med blanke knapper, lavede op, og dette i stor særdeleshed, da det blev åbenbart, at der nu ikke var flere smalsporede.

Man skal – også som blad – altid være imødekommende. Og hvad med en særlig rubrik, der måske endog blev kronet med billedet af en typisk, uniformeret jernbanemand. Skulle bladet dog ikke blaridt sine mange medarbejdere kunne skaffe sig et passende kontrafej i en flot udgave – f. eks. en togfører i fuld ornat med tryllefløjten i guldkæde tværs over det brede bryst? – Hvilket blikfang!

Ak, ja, lorgnetteren ville have dugget, når hun så det – — — hende, hvis største livshåb var at løbe en statelig mand op og holdt ham fast – død eller levende – men urokkeligt.

Sådan amorøs lærerinde ville have betalt med sin sjæl, så penge ville have været ganske underordnet og satsene kunne således godt være sat til det tredobbelte af prisen for officielle meddelelser – — pantebreve var jo dengang endnu ikke opfundet.

Har den stoute og ellers virkelystne redaktør da her svigtet – måske endog både lærerinderne og bladet!

Dixi.

P.S. Men – — kærlighedens veje er mangfoldige og noget tilsvarende er de bureauer, der opererer i slige anliggender. Statistisk Departement – der jo ved alt om os alle – har imidlertid da også oplyst, at der – dengang – blev indgået ikke så helt få af de heromhandlede forbindelser, som desværre sjældent holdt ret længe.

D.

Brug af høreapparat

– Hvordan går det med dit nye høreapparat?

– Jo tak, jeg har allerede ændret mit testamente tre gange!

★

Skakspil

Henne hos Hansens, der spiller skak på toilettet, for her har de hele brættet for sig selv, og kan trække så ofte de vil!

★

Fra spor sex, hvor livet er skønt

– Ja, især underlivet!

★

Angående barsling

En af kontorets damer nedkom 6 uger for tidligt:

– Så er det også første gang, hun er kommet for tidligt, brummede kontorchefen.

★

Farven til forskel

To mænd gik en tur sammen – den ene var rødhåret, den anden gråhåret. Så sagde den gråhårede:

– Hvordan føles det at have ild i håret? hvortil den anden svarede:

– Det må du vel bedst selv vide, du har jo kun asken tilbage!

★

Teknisk uheld på fisketur

To mænd var på fisketur sammen, hvor den ene pludselig tabte sit gebis. Den anden forsøgte forgæves at få det op med sin fiskekrog, hvorefter den uheldige taber siger:

– Prøv at sætte lidt spegepølse på krogen – det kan jeg så godt lide!

★

Forandring fryder

– Hvorfor har du puttet din bamse ind i køleskabet?

– Jo, mor, jeg vil så gerne have en isbjørn.

★

Ved en gallupundersøgelse blev en ældre dame spurgt, om hun syntes, der var for megen sex og vold i biograferne i vore dage?

– Det ved jeg ikke, svarede damen, jeg sidder altid på en yderplads, og jeg lægger aldrig mærke til, hvad andre foretager sig!

★

Som børn forstår og svarer

Moderen fortæller den fireårige dreng:

– Nu får vi snart en lillesøster. Hvortil drengen svarer:

– Jeg vil hellere ha' en undulat!

★

Geografisk forveksling

– Halo, är det polisen i Visby?

– Javist – Gotlands Yard här!

★

Fra regnøtimen

Læreren: – Dersom du har fire frikadeller på tallerkenen, og du spiser fire, hvad har du så tilbage?

– Kartofflerne!

★

Om at blive flået

– Der er da andre end mig, der bliver flået, sagde ålen, da den blev solgt for fyre kroner.

★

Universitetsnyt

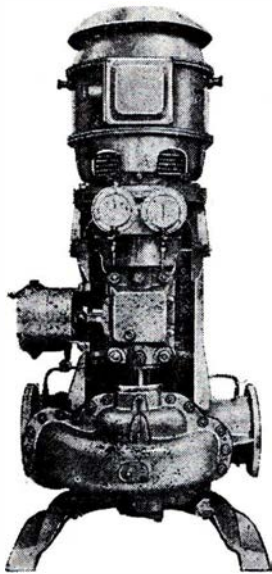
Omgivelserne har stor indflydelse på mennesket, sagde professoren til studenterne. Kan nogen nævne mig et eksempel på dette?

– Dersom frk. Olsen på første sal får et barn, kan det godt ligne hr. Jensen på anden sal.

★

– og så var der:

telemesteren, der holdt ferie i Telemarken! !

**SKIBS-
PUMPER**
af enhver art
til ethvert
formål
og ethvert
skib
og ethvert
værft
over hele
verden

MASKINFABRIKEN
Generatorvej 10 . 2730 Herlev
Telf. (01) 91 67 88 . Telex 15612

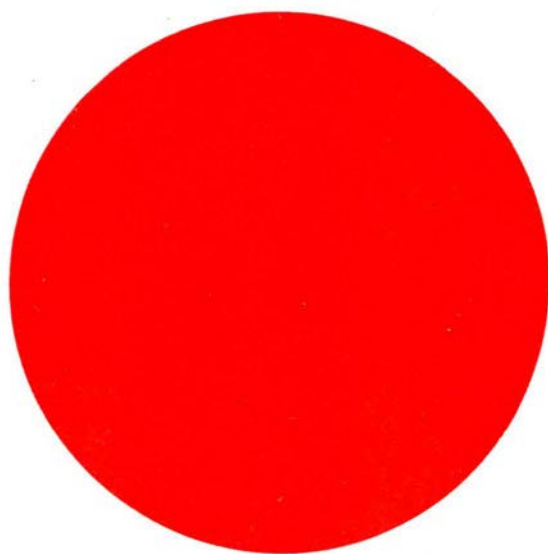

**Aktieselskabet
De forenede
Papirfabrikker**

*St. Strandstræde 18
1255 København K.
Telefon (01) 11 01 11*

m/f PRINS HENRIK
sidste vigtige led i K 74
afleveret 15. maj 1974 til DSB
A/S NAKSKOV SKIBSVÆRFT

**Spørg
SPAREKASSEN**

Vi ønsker Lollandsbanen hjertelig til lykke med 100-års jubilæet.

B & W
HOLEBY

Aktieselskabet

HOLEBY DIESELMOTOR FABRIK

Holeby